

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O
KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU**

2016.

**HRVATSKA AGENCIJA ZA
NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA**

HANFA

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
Miramarska 24b, 10000 Zagreb
www.hanfa.hr
Telefon: +385 1 6173 200
Telefax: +385 1 4811 406

Grafička priprema: Michel d.o.o.

ISSN 1848-2333

Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka obvezno navedu izvor.

Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju 2016.

Sadržaj

Sadržaj	3
1. Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju izdavatelja dionica	5
1.1. Uvod	5
1.2. Kapital i podrijetlo kapitala	9
1.2.1. Temeljni kapital	9
1.2.2. Vlasnička struktura	9
1.2.3. Podrijetlo kapitala izdavatelja	12
1.3. Tijela izdavatelja	15
1.3.1. Uprava	15
1.3.2. Nadzorni odbor	21
1.3.3. Naknade	29
1.3.4. Naknade članovima uprave	30
1.3.5. Naknade članovima nadzornog odbora	34
1.3.6. Naknade višem rukovodstvu izdavatelja dionica	35
1.3.7. Transakcije s povezanim osobama	35
1.3.8. Sukob interesa	36
1.3.9. Glavna skupština	37
1.4. Revizija i kontrola	39
1.4.1. Unutarnja revizija i kontrola	39
1.4.2. Upravljanje rizicima društva	41
1.4.3. Vanjska revizija	42
1.5. Odnosi s ulagateljima	44
1.5.1. Internetske stranice izdavatelja	44
1.5.2. Isplata dividende	44
2. Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju izdavatelja korporativnih obveznica	45
2.1. Kapital i podrijetlo kapitala	45
Temeljni kapital	45
2.1.1. Vlasnička struktura izdavatelja korporativnih obveznica	46
2.2. Tijela izdavatelja	48
2.2.1. Uprava	48
2.2.2. Nadzorni odbor	52
2.3. Naknade	55
2.3.1. Naknade članovima uprave	55
2.3.2. Naknade članovima nadzornog odbora	57
2.3.3. Transakcije s povezanim osobama	57
2.3.4. Sukob interesa	58
2.4. Revizija i kontrola	59
2.4.1. Unutarnja revizija i kontrola	59
2.4.2. Upravljanje rizicima društva	59
2.4.3. Vanjska revizija	59
Popis tablica	61
Popis grafikona	62

Uvod

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) i sedmu je godinu zaredom izradila Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju (dalje u tekstu: Izvještaj), u kojem je vidljiva razina korporativnog upravljanja izdavatelja čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište u Republici Hrvatskoj.

Korporativno upravljanje na području Europske unije i ostalih zemalja u regiji i svijetu usmjereno je na povećanje odgovornosti relevantnih osoba unutar društva te jačanje mehanizama unutarnje i vanjske kontrole, kao i povećanje zahtjeva transparentnosti poslovanja prema dioničarima i ulagateljima. Dobro korporativno upravljanje iznad je postupanja u skladu sa zakonima i propisima te ono zahtijeva predanost svih dionika (uprave, nadzornog odbora, rukovoditelja, dioničara) u stvaranju preduvjeta za djelovanje izdavatelja u skladu s najvišim etičkim standardima i standardima dobrog korporativnog upravljanja.

Izvori podataka

Kao i prethodnih godina, za izradu sedmog broja Izvještaja podaci su prikupljeni izravno od izdavatelja, od Zagrebačke burze d.d. (dalje u tekstu: Zagrebačka burza), od Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. (dalje u tekstu: SKDD) te iz sudskog registra.

Upitnik za izradu godišnjeg izvještaja o korporativnom upravljanju za 2016. godinu (dalje u tekstu: Upitnik) odnosi se na sve izdavatelje čije su dionice i/ili obveznice bile uvrštene na uređeno tržište Zagrebačke burze na dan 31. prosinca 2016. godine. Upitnik je opsežan i sadrži pitanja o osnovnim podacima izdavatelja, vlastitim dionicama, strukturi uprave i nadzornog odbora, sjednicama uprave i nadzornog odbora, komisijama nadzornog odbora, naknadama i opcijama članovima uprave i nadzornog odbora, održanim glavnim skupštinama, Kodeksu korporativnog upravljanja, unutarnjoj i vanjskoj kontroli i rizicima, sukobu interesa, isplata dividendi itd.

U skladu s Pravilnikom o podacima koje su izdavatelji čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište u Republici Hrvatskoj obvezni dostavljati Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga te o obliku, rokovima i načinu njihovog dostavljanja (Narodne novine, br. 66/14), rok za dostavu Upitnika bio je 30. lipnja 2017. godine.

Tržište kapitala u 2016. godini

Trend gospodarskog oporavka i nastavak povećanja investicijskih aktivnosti te rasta tržišnih pokazatelja obilježili su tržište kapitala u Republici Hrvatskoj u 2016., a posebno u drugoj polovici godine. Trgovanje na Zagrebačkoj burzi na uređenom tržištu iznosilo je 3,9 mlrd. kuna, što predstavlja značajan rast (16,1%) u odnosu na prethodnu godinu. Trgovanje dionicama unutar knjige ponuda iznosilo je 1,9 mlrd. kuna, što predstavlja pad od 13,4%, dok je blok promet dionicama iznosio 1,2 mlrd. kuna i porastao je za 123,4%. Trgovanje obveznicama unutar knjige ponuda poraslo je za 48,7% u odnosu na prethodnu godinu i iznosilo je 0,4 mlrd. kuna, dok je blok promet obveznicama iznosio 0,3 mlrd. kuna, što predstavlja porast od 22,7% u odnosu na 2015. godinu. Rastu ukupnog prometa najviše je pridonio rast blok

prometa dionicama i obveznicama te rast prometa obveznicama unutar knjige ponuda, a uslijed povećane aktivnosti institucionalnih ulagatelja. Trgovanje strukturiranim vrijednosnim papirima zabilježilo je pad od 34,5% u odnosu na prethodnu godinu. OTC promet u 2016. iznosio je 25,9 mlrd. kuna, što predstavlja rast od 15,8% u odnosu na prethodnu godinu.

Tržišni pokazatelji kretali su se u pozitivnim smjerovima. Tako je glavni dionički indeks CROBEX ostvario rast od 18,1%, dok je CROBEX10 ostvario rast od 17,1%. Dionički indeks CROBEXTURIST nastavio je rasti u 2016. i ostvario je rast od 27,9 %. Obveznički indeks CROBIS ostvario je rast od 3,6%, a CROBIstr rast od 8,6%. Godinu 2016. obilježio je prestanak uvrštenja svih strukturiranih proizvoda, dok je Zagrebačka burza uvrstila svoje dionice na službeno tržište. Značajan utjecaj na blok promet dionicama imala je prodaja državnog udjela u društvima Končar elektroindustrija d.d., Sunčani Hvar d.d. i Imperial d.d. te prodaja udjela u društvu Podravka d.d. od strane dioničkog fonda iz Norveške (49% ukupnog blok prometa dionicama u 2016. godini).

Početak 2016. na snagu je stupio Zakon o porezu na dohodak u dijelu koji se odnosi na oporezivanje kapitalnih dobitaka te je on vjerojatno imao negativan utjecaj na promet dionicama unutar knjige ponuda. Na uređenom tržištu nastavljen je trend izvrštenja izdavatelja.

1. Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju izdavatelja dionica

1.1. Uvod

Od 139 izdavatelja čije su dionice bile uvrštene na uređeno tržište Zagrebačke burze na dan 31. prosinca 2016. godine 110 izdavatelja dostavilo je ispunjen Upitnik. Ukupna tržišna kapitalizacija izdavatelja koji su dostavili podatke iznosila je 134,1 mlrd. kuna, odnosno 93,62% tržišne kapitalizacije svih izdavatelja s uvrštenim dionicama. Na dan 31. prosinca 2016. tri izdavatelja bila su u stečaju, a jedan u postupku likvidacije.

Broj izdavatelja i dionica

Unatoč dva nova uvrštenja dionica, i tijekom 2016. godine nastavljen je trend smanjenja broja izdavatelja na uređenom tržištu.

Na dan 31. prosinca 2016. broj izdavatelja iznosio je 139 i smanjio se za 3,47% u odnosu na godinu prije, kada je bilo uvršteno pet izdavatelja više (144), odnosno za 8,55% u odnosu na dan 31. prosinca 2014. godine, kada su bila uvrštena 152 izdavatelja.

Od ukupno 139 izdavatelja na dan 31. prosinca 2016. dionice ukupno 27 izdavatelja bile su uvrštene na službeno tržište, dok su dionice 112 izdavatelja bile uvrštene na redovito tržište. Na dan 31. prosinca 2015. od ukupno 144 izdavatelja dionice 26 izdavatelja bile su uvrštene na službeno tržište, a dionice njih 118 na redovito tržište. Na dan 31. prosinca 2014. od ukupno 152 izdavatelja dionice 22 izdavatelja bile su uvrštene na službeno tržište, a dionice njih 130 na redovito tržište.

Dionice kojima se još nije trgovalo

Do 31. prosinca 2016. na Zagrebačkoj burzi još se nikada nije trgovalo s pet uvrštenih dionica od pet različitih izdavatelja. Riječ je o dionicama sljedećih izdavatelja: redovna dionica izdavatelja Dalma d.d. (DALS-R-A), redovna dionica izdavatelja PAN-papirna industrija-trgopromet d.d. (PAN-R-A), povlaštena dionica izdavatelja Plava laguna d.d. (PLAG-P-A), povlaštena dionica izdavatelja Pounje d.d. (PUNT-P-A) i redovna dionica izdavatelja Vodoprivreda Zagreb d.d. (VDZG-R-A).

U odnosu na 31. prosinca 2015. broj uvrštenih dionica kojima se nije trgovalo smanjio se za jedan, i to zbog trgovanja redovnim dionicama izdavatelja 3. MAJ BRODOGRADILIŠTE d.d. (3MAJ-R-A) tijekom 2016. godine.

Uvrštenja

Tijekom 2016. godine dionice dvaju izdavatelja prvi su put uvrštene na uređeno tržište Zagrebačke burze. Redovne dionice izdavatelja Zagrebačka burza uvrštene su na službeno tržište, dok su redovne dionice izdavatelja FTB TURIZAM d.d. uvrštene na redovito tržište.

Tijekom 2016. godine šest izdavatelja povuklo je svoje dionice s redovitog, a jedan sa službenog tržišta; tijekom 2015. godine deset izdavatelja povuklo je svoje dionice s redovitog, a ni jedan sa službenog tržišta; dok je tijekom 2014. godine 16 izdavatelja povuklo svoje dionice s redovitog, a ni jedan sa službenog tržišta. Tijekom 2016. godine dionice jednog izdavatelja prešle su iz redovitog u službeno tržište.

Sektorska podjela

a) Podjela na financijski i nefinancijski sektor

Izdavatelji su podijeljeni na financijski i nefinancijski sektor. U financijski sektor ubrajaju se financijske institucije i zatvoreni alternativni investicijski fondovi, a u nefinancijski sektor ubrajaju se ostale djelatnosti.

Na kraju 2016. od ukupno 139 izdavatelja dionica njih 15 (10,79%) pripadalo je financijskom, a ostalih 124 (89,21%) nefinancijskom sektoru. Na kraju 2015. od ukupno 144 izdavatelja dionica njih 17 (11,81%) pripadalo je financijskom, a ostalih 127 (88,19%) nefinancijskom sektoru.

b) Podjela na grupe djelatnosti

Financijski i nefinancijski sektor podijeljeni su u potkategorije, a kretanje broja izdavatelja prema navedenim djelatnostima na kraju 2014., 2015. i 2016. prikazano je u Tablici 1.1.

Tablica 1.1. Podjela izdavatelja prema grupama djelatnosti na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

Grupa djelatnosti	Broj izdavatelja			
	2014.	2015.	2016.	Promjena
FINANCIJSKI SEKTOR				
Banke	11	11	10	-1
Osiguranje	5	3	2	-1
ZIF	4	3	3	0
NEFINANCIJSKI SEKTOR				
Poljoprivreda	5	3	3	0
Industrija				0
a. Brodogradnja	4	4	4	0
b. Drvna industrija	2	2	2	0
c. Energija	1	1	1	0
d. Farmaceutika	3	3	2	-1
e. Hrana, piće, duhan	20	20	20	0
f. Kemijska industrija	4	4	4	0
g. Metaloprerađivačka industrija	6	6	6	0
h. Tekstilna industrija	4	4	4	0
i. Ostala industrija	0	0	0	0
Građevinarstvo	10	9	9	0
Nekretnine	4	4	4	0
Telekomunikacije	4	4	4	0
Transport	8	9	9	0
Trgovina	18	17	17	0
Turizam	35	33	32	-1
Ostale djelatnosti	4	4	3	-1
UKUPNO	152	144	139	-5

Izvor: Hanfa, Zagrebačka burza

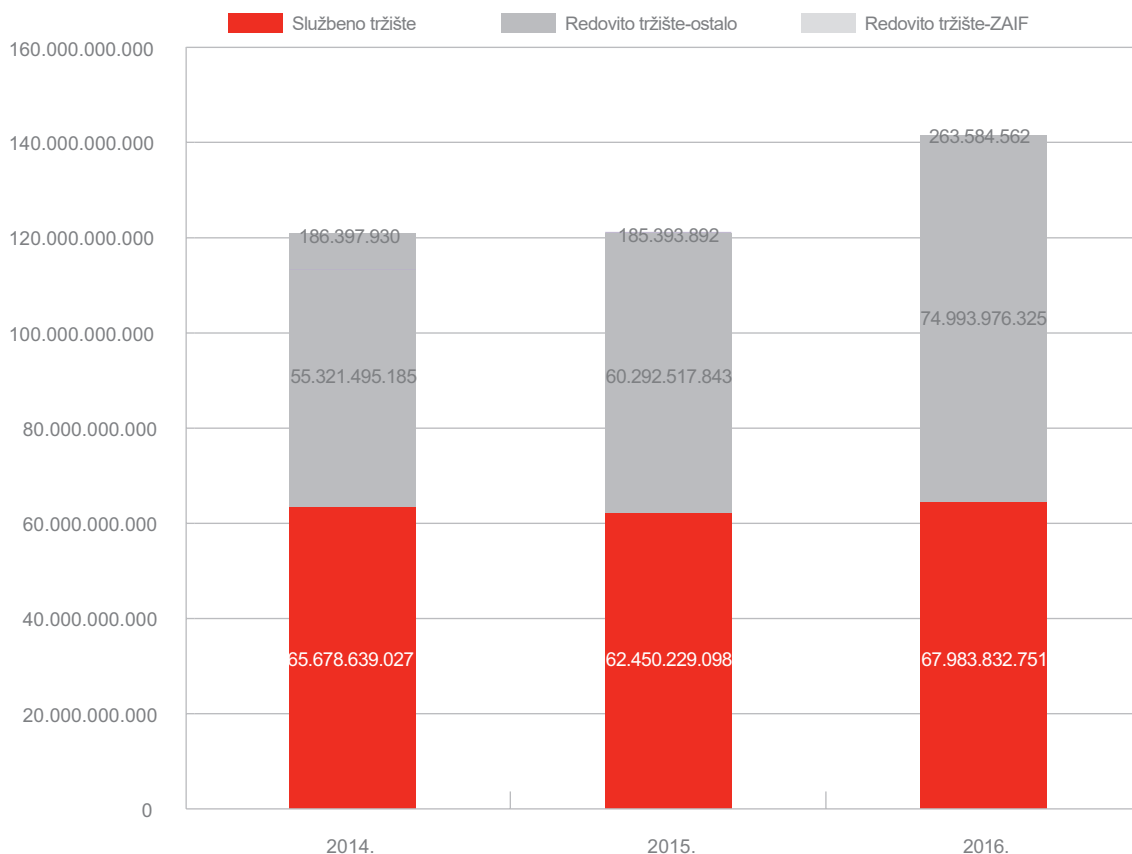
Kao i prethodne godine, najveći broj izdavatelja na kraju 2016. bio je iz turističke djelatnosti, a zatim iz sektora prehrambene industrije te iz sektora trgovine.

Najčešći razlog izvrštenja dionica tijekom 2016. bila je odluka glavne skupštine izdavatelja (tri izdavatelja). Dva izdavatelja povukla su dionice s uređenog tržišta zbog otvaranja stečajnog postupka, odnosno dionice izdavatelja povučene su s uređenog tržišta na zahtjev stečajnih upravitelja. Jedan se izdavatelj pripojio drugom društvu, dok je kod jednog izdavatelja proveden postupak istiskivanja manjinskih dioničara.

Tržišna kapitalizacija

Kretanje tržišne kapitalizacije prema vrstama tržišta na kraju 2014., 2015. i 2016. prikazano je na Grafikonu 1.1.

Grafikon 1.1. Tržišna kapitalizacija uređenog tržišta Zagrebačke burze na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

Izvor: Zagrebačka burza

- Tijekom 2016. ukupna tržišna kapitalizacija službenog tržišta povećala se za 8,86%, odnosno na dan 31. prosinca 2016. iznosila je gotovo 68 mlrd. kuna.
- Tijekom 2016. ukupna tržišna kapitalizacija redovitog tržišta porasla je za 24,44%, odnosno na dan 31. prosinca 2016. iznosila je 75,26 mlrd. kuna.
- Tržišna kapitalizacija izdavatelja koji su dostavili Upitnik za 2016. godinu (110 izdavatelja) na dan 31. prosinca 2016. iznosila je 134,1 mlrd. kuna.

1.2. Kapital i podrijetlo kapitala

U nastavku je analiziran temeljni kapital izdavatelja prema podacima iz sudskog registra, tržišna kapitalizacija izdavatelja prema podacima Zagrebačke burze te distribucija kapitala, vlasnička struktura i podrijetlo kapitala prema podacima SKDD-a.

1.2.1. Temeljni kapital

Temeljni kapital 139 izdavatelja dionica na kraju 2016. iznosio je 60,5 mlrd. kuna, dok je na kraju 2014. za 144 izdavatelja iznosio 61,4 mlrd. kuna, odnosno 1,49% više. U odnosu na 2014., kada je bilo uvršteno 13 izdavatelja više, temeljni kapital povećan je za 1,9 mlrd. kuna.

Iznos temeljnog kapitala izdavatelja dionica kretao se u rasponu od 3,6 mil. kuna do 9,8 mlrd. kuna.

Prema podacima iz sudskog registra, ukupno 13 izdavatelja (16 izdavatelja 2015. godine) povećalo je tijekom 2016. temeljni kapital, a pet je izdavatelja (devet izdavatelja manje nego tijekom 2015. godine) smanjilo temeljni kapital.

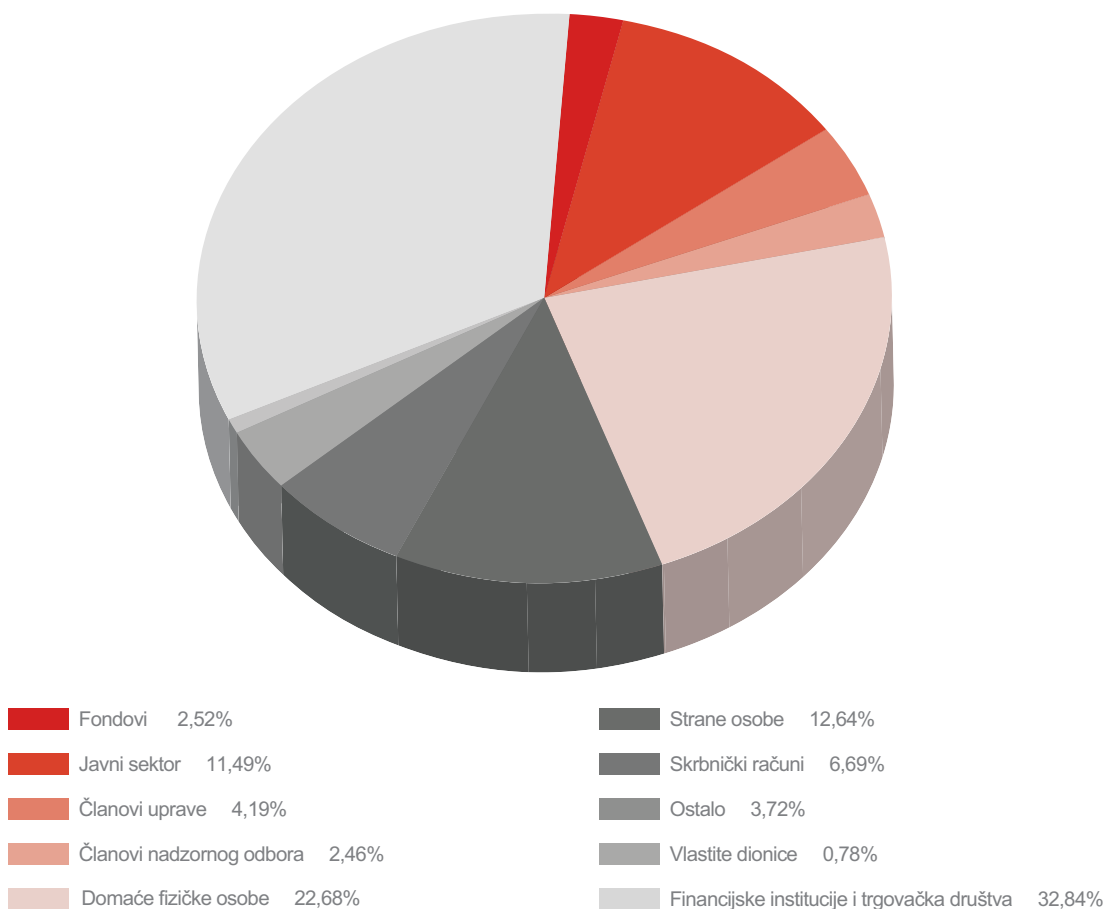
1.2.2. Vlasnička struktura

Podaci o vlasničkoj strukturi izdavatelja dionica izrađeni su na temelju podataka SKDD-a. Vlasnička struktura promatrana je po grupama dioničara na način da ukupan zbroj svih grupa čini 100% vlasničke strukture izdavatelja, što znači da jedan dioničar može biti raspoređen samo u jednu grupu. Grupe na koje je podijeljena vlasnička struktura dioničkih društava jesu sljedeće:

- vlastite dionice
- financijske institucije i trgovačka društva
- fondovi (investicijski i mirovinski fondovi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj)
- javni sektor (Republika Hrvatska)
- članovi uprave
- članovi nadzornog odbora
- domaće fizičke osobe (osim članova uprave i nadzornog odbora)
- strane osobe (osim članova uprave i nadzornog odbora)
- skrbnički računi
- ostalo.

Na Grafikonu 1.2. prikazana je vlasnička struktura izdavatelja dionica na dan 31. prosinca 2016. prema prethodno navedenim kategorijama.

Grafikon 1.2. Vlasnička struktura izdavatelja dionica na dan 31.12.2016.

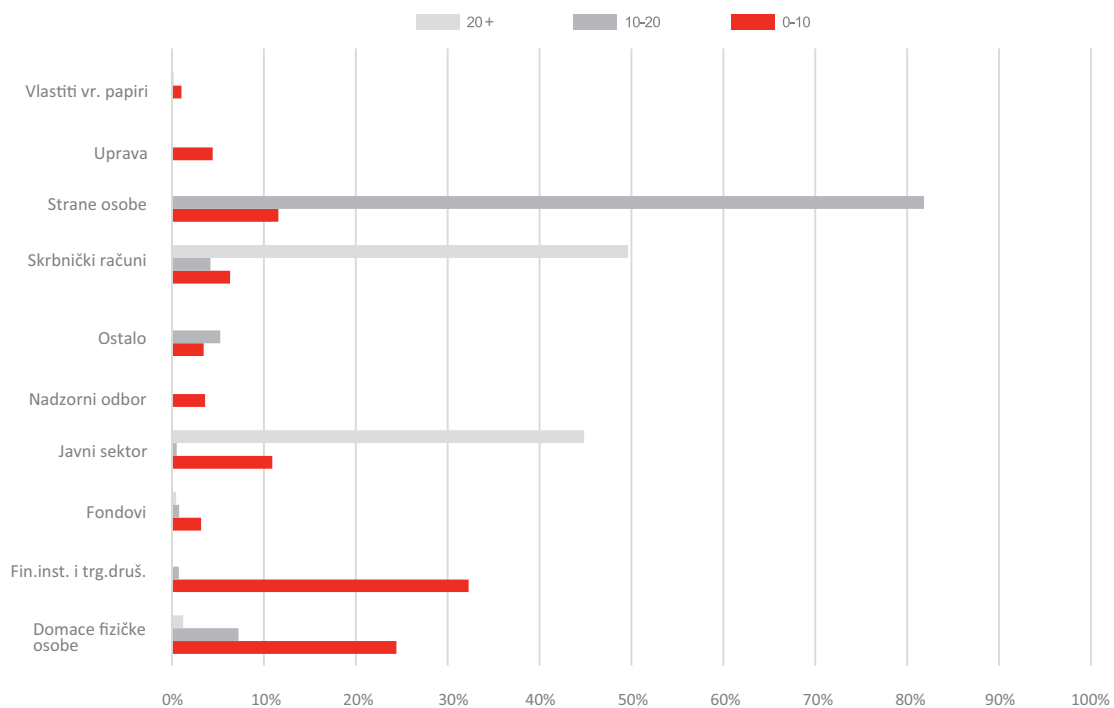

Izvor: SKDD

- U vlasničkoj strukturi izdavatelja dionica na dan 31. prosinca 2016. najviše su bile zastupljene financijske institucije i trgovačka društva sa 32,84% udjela (31,47% udjela u 2015.) te domaće fizičke osobe sa 22,68% udjela (22,53% udjela u 2015.). Javni sektor odnosno Republika Hrvatska nastavila je smanjivati udjel te on u 2016. iznosi 11,49% (12,62% na kraju 2015. odnosno 13,72% na kraju 2014. godine). Fondovi su smanjili udjel sa 5,16% na 2,52%.

Na Grafikonu 1.3. prikazana je vlasnička struktura izdavatelja dionica na dan 31. prosinca 2016. u odnosu na tržišnu kapitalizaciju.

Grafikon 1.3. Vlasnička struktura izdavatelja dionica na dan 31.12.2016. u odnosu na tržišnu kapitalizaciju (u mlrd. kn)

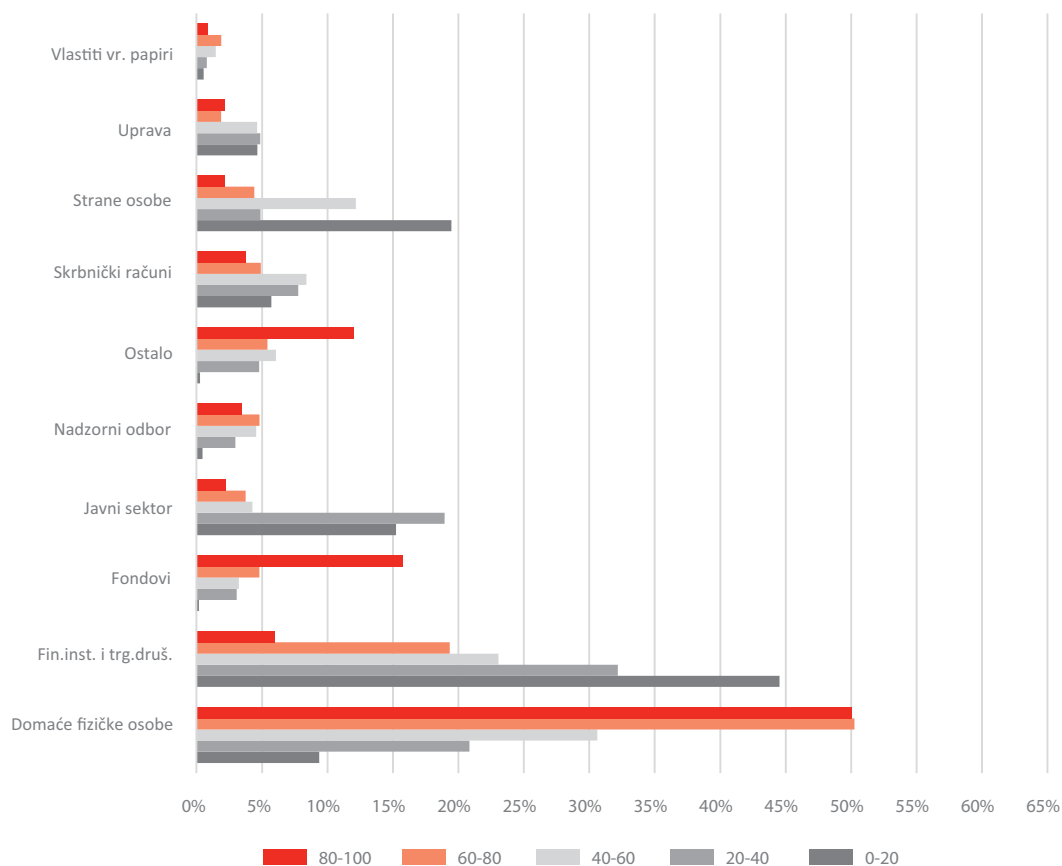

Izvor: SKDD

- Strane su osobe imale najveći udio u izdavateljima tržišne kapitalizacije između 10 i 20 mlrd. kuna (81,84% udjela), javni sektor imao je najveći udio u izdavateljima tržišne kapitalizacije iznad 20 mlrd. kuna (44,84% udjela), dok su domaće fizičke osobe imale najveći udio u izdavateljima tržišne kapitalizacije do 10 mlrd. kuna (24,54% udjela).

Na Grafikonu 1.4. prikazana je vlasnička struktura izdavatelja dionica na dan 31. prosinca 2016. u odnosu na *free float*.

Grafikon 1.4. Vlasnička struktura izdavatelja dionica na dan 31.12.2016. u odnosu na *free float*

Izvor: SKDD

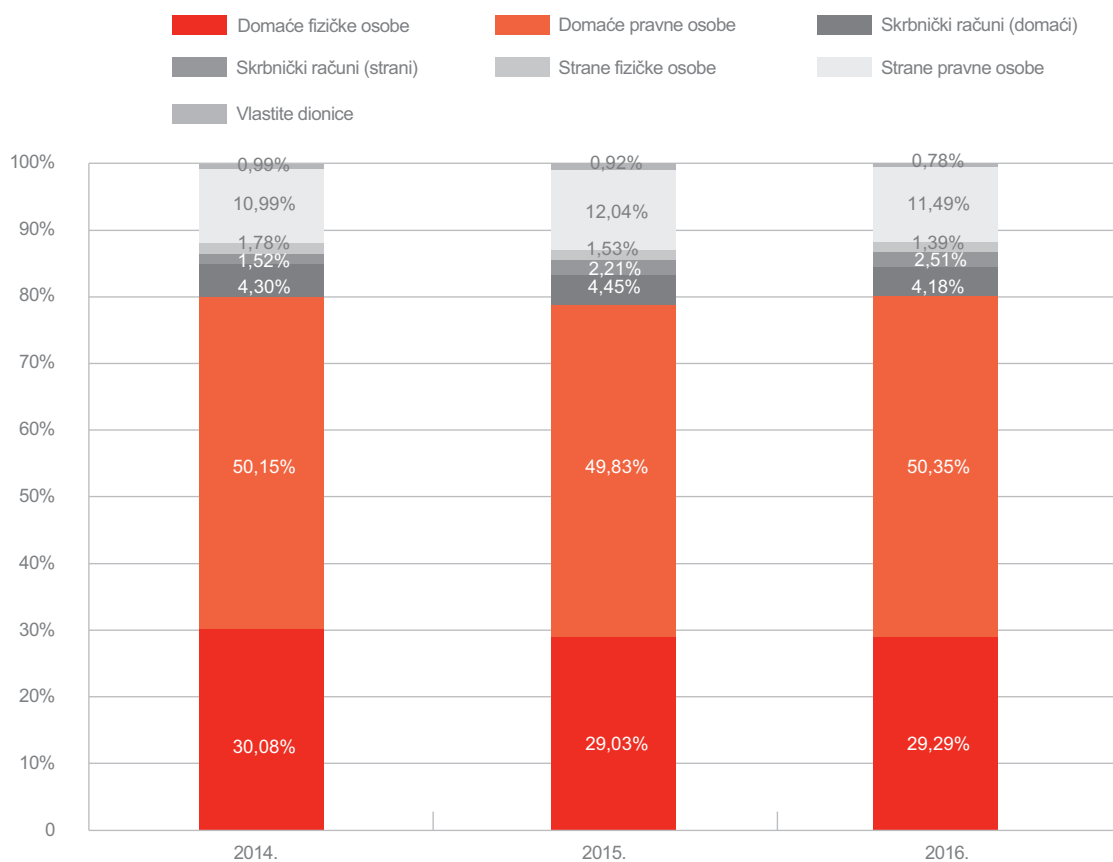
- Kod izdavatelja čiji je *free float* bio između 80% i 100% u vlasničkoj su strukturi prevladavale domaće fizičke osobe (50,22%), dok su kod izdavatelja koji su imali *free float* do 20% u vlasničkoj strukturi prevladavale financijske institucije i trgovačka društva (44,27%). U navedenim izdavateljima domaće fizičke osobe imale su samo 9,17% vlasništva. Strane osobe imale su najveći udio (19,24%) u vlasništvu izdavatelja koji su imali *free float* do 20%.

1.2.3. Podrijetlo kapitala izdavatelja

Na Grafikonu 1.3. prikazana je podjela vlasništva pojedinih dionica prema sljedećim kategorijama:

- domaće fizičke osobe
- domaće pravne osobe
- skrbnički računi (domaći)
- skrbnički računi (strani)
- strane fizičke osobe
- strane pravne osobe
- vlastite dionice

Grafikon 1.5. Podrijetlo kapitala izdavatelja na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

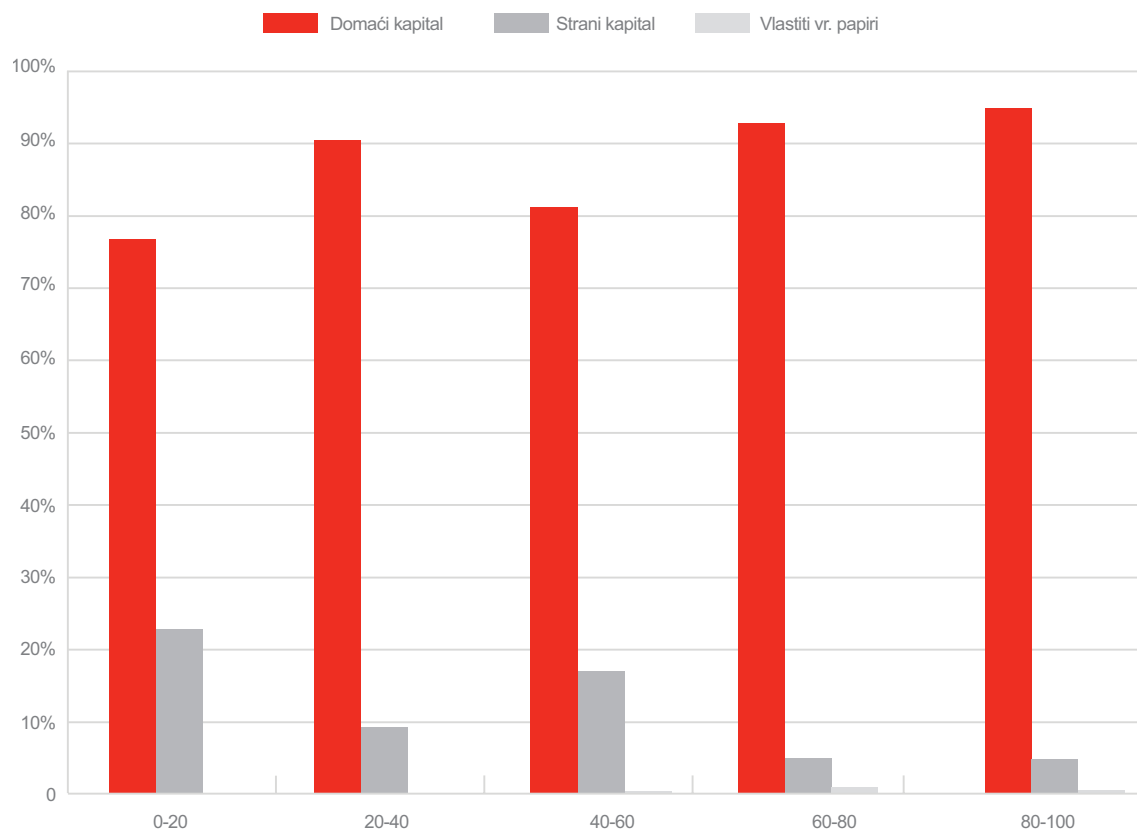

Izvor: SKDD

- Najveći udio u vlasništvu dionica i dalje su imale domaće pravne osobe sa 50,35% (49,83% u 2015. odnosno 50,15% u 2014.). Udio domaćih fizičkih osoba na dan 31. prosinca 2016. bio je 29,29% (29,03% u 2015. odnosno 30,08% u 2014.).
- Udio domaćeg kapitala na dan 31. prosinca 2016. bio je 83,82% (83,31% u 2015. i 84,53% u 2014.), a stranog 15,39% (15,78% u 2015. i 14,29% u 2014.).

Na grafikonu 1.6. prikazan je udio domaćeg i stranog kapitala u izdavateljima dionica na dan 31. prosinca 2016. u odnosu na *free float*.

Grafikon 1.6. Udio domaćeg i stranog kapitala u izdavateljima dionica na dan 31.12.2016. u odnosu na *free float*

Izvor: SKDD

1.3. Tijela izdavatelja

Sustav upravljanja definiran je u statutu dioničkog društva. Glavna skupština obvezno je tijelo, dok upravljanje i nadzor društva može biti funkcija jednog tijela, odnosno upravnog odbora u monističkom sustavu, ili se može razdvojiti u dva posebna tijela: upravu i nadzorni odbor u dualističkom sustavu.

1.3.1. Uprava¹

U dualističkom sustavu funkcija je uprave vođenje i zastupanje društva, a članove uprave imenuje nadzorni odbor. U monističkom sustavu tu funkciju obavljaju izvršni direktori društva, koje imenuje glavna skupština. Od ukupnog broja izdavatelja (139) na dan 31. prosinca 2016. tri su imala monistički sustav, dok je preostalih 136 izdavatelja imalo dualistički sustav. U nastavku je prikazana analiza strukture uprave i nadzornog odbora izdavatelja dionica. Za izdavatelje koji imaju monistički sustav, podaci o izvršnim direktorima i glavnom izvršnom direktoru analiziraju se zajedno s podacima o članovima uprave, dok se podaci o članovima upravnog odbora te zamjeniku i predsjedniku upravnog odbora analiziraju u sklopu podataka o članovima nadzornog odbora izdavatelja koji imaju dualistički sustav. Uprava se može sastojati od jedne ili više osoba (direktora). Broj članova uprave propisuje se statutom društva. Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine, br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15; dalje u tekstu: ZTD) ne propisuje obvezni broj članova uprave. Članovi uprave mogu biti samo fizičke osobe koje su potpuno poslovno sposobne.

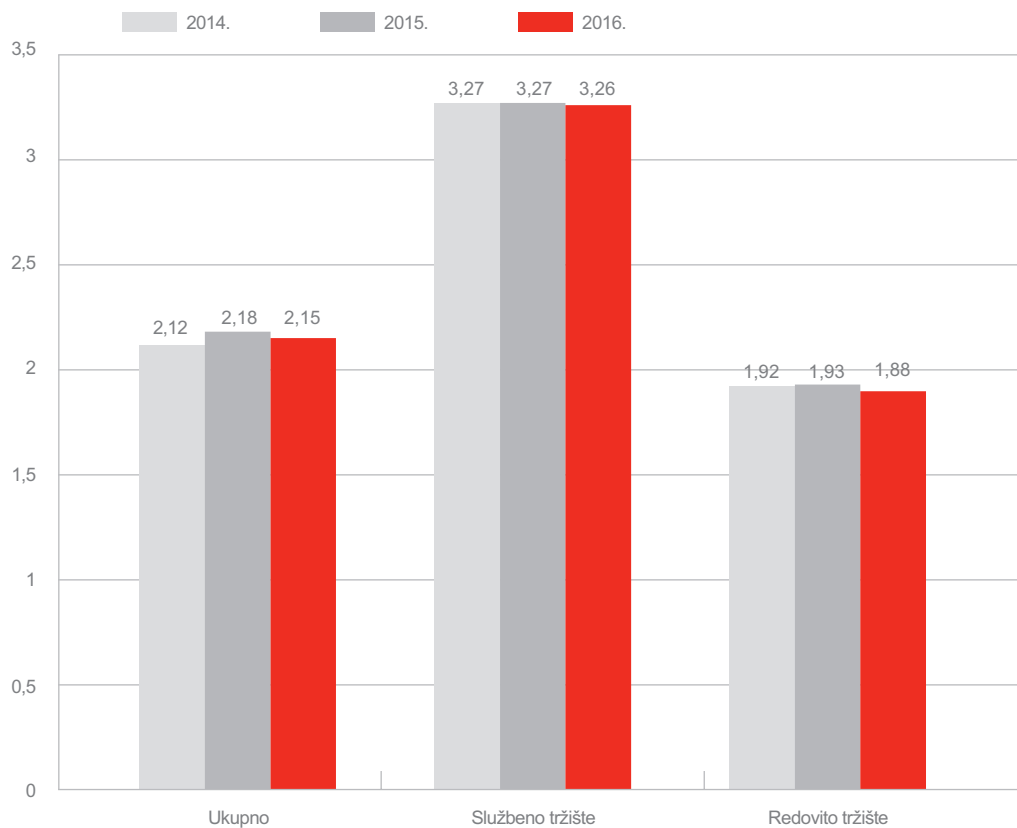
Analizom su obuhvaćeni svi izdavatelji dionica koji su bili uvršteni na uređeno tržište Zagrebačke burze na dan 31. prosinca 2014., 2015. i 2016. godine, osim izdavatelja koji su bili u stečaju ili u likvidaciji na taj datum prema podacima iz sudskog registra. Za interpretaciju podataka važan je odnos broja članova uprave i broja analiziranih izdavatelja.

- Na dan 31. prosinca 2016. bio je ukupno 291 član uprave u 135 analiziranih izdavatelja (prosječno 2,15 članova uprave u izdavatelju). Prosječan broj članova uprave na dan 31. prosinca 2015. iznosio je 2,18, a na dan 31. prosinca 2014. godine 2,12.
- Na dan 31. prosinca 2016. godine 61 izdavatelj (45,19%) imao je samo jednog člana uprave. Samo jednog člana uprave na dan 31. prosinca 2015. godine imalo je 60 (42,85%), a na dan 31. prosinca 2014. godine 67 izdavatelja (45,57%).
- Najveći broj članova uprave na dan 31. prosinca 2016. iznosio je sedam, i to kod tri izdavatelja.

Na Grafikonu 1.7. prikazan je prosječan broj članova uprave na dan 31. prosinca 2014., 2015. i 2016. s obzirom na vrstu tržišta.

¹ Podaci o broju i spolu članova uprave analizirani su prema podacima iz sudskog registra kako bi obuhvatili sve izdavatelje (uključujući one koji nisu dostavili predmetni Upitnik). Potrebno je napomenuti da može postojati određeno odstupanje u broju ako su pojedini izdavatelji kasnili s prijavom promjena u sudski registar.

Grafikon 1.7. Prosječan broj članova uprave prema vrsti tržišta na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

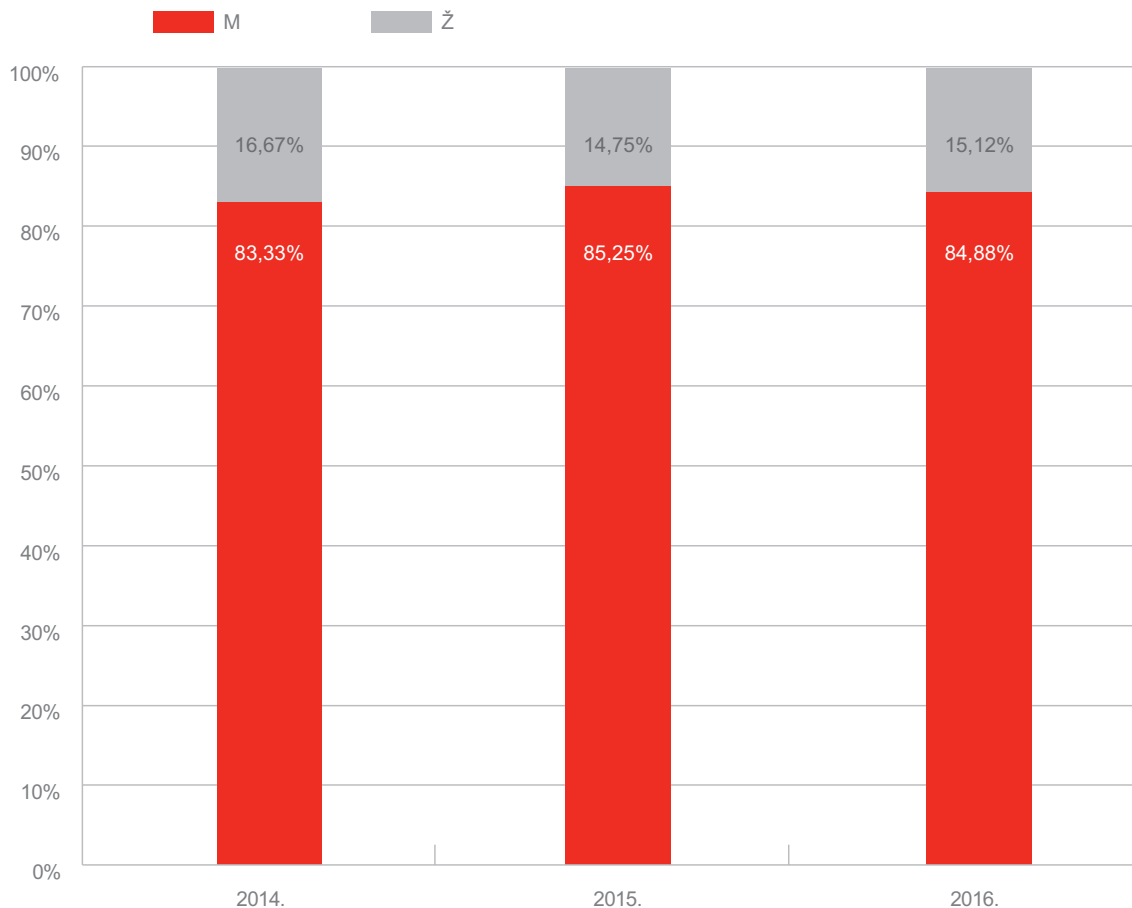
Izvor: sudski registar, Zagrebačka burza

- Prosječan broj članova uprave izdavatelja na službenom tržištu gotovo je jednak kao i prethodnih promatranih godina, a na redovitom se tržištu neznatno smanjio na 1,88 (1,93 na dan 31. prosinca 2015.).

Struktura članova uprave prema spolu, dobi i stručnoj spremi

Na Grafikonu 1.8. prikazan je udio muškaraca i žena u upravama izdavatelja na dan 31. prosinca 2014., 2015. i 2016. godine.

Grafikon 1.8. Zastupljenost muškaraca i žena u upravama na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

Izvor: sudski registar, SKDD

U nastavku su analizirani podaci prema dostavljenim odgovorima iz Upitnika za 2016. godinu.

- Na dan 31. prosinca 2016. najviše članova uprave (38,31%) imalo je između 45 i 55 godina, 33,87% njih imalo je između 35 i 45 godina, iznad 55 godina imalo je 22,58% članova uprave, a 5,24% bilo je mlađe od 35 godina.
- Najviše članova uprave mlađih od 35 godina bilo je u izdavateljima iz sektora nekretnina i fondova (pet članova uprave iz ukupno četiri izdavatelja). Jednako kao i prethodne godine, najviše članova uprave starijih od 56 godina bilo je kod izdavatelja iz sektora turizma (13 članova uprave iz ukupno 10 izdavatelja).
- Većina članova uprave imala je visoku stručnu spremu (95,56%), 3,62% ih je imalo titulu doktora znanosti, dok ih je 1,21% imalo srednju ili nižu stručnu spremu.

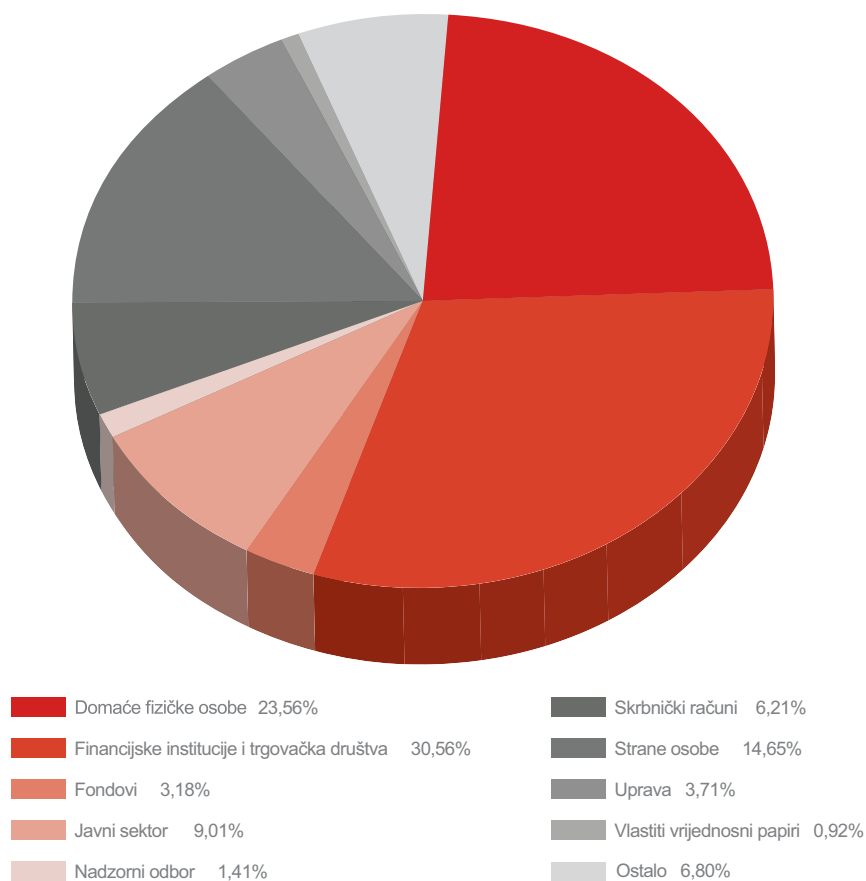
Poslovnik o radu uprave

Uprava može donijeti poslovnik o radu ako njegovo donošenje nije po statutu u nadležnosti nadzornog odbora ili ako ga i bez određivanja takve nadležnosti to tijelo ne donese. Pitanja koja se inače određuju poslovníkom mogu se urediti statutom. Prema Kodeksu korporativnog upravljanja, pravila o radu uprave trebaju sadržavati područje djelovanja i ciljeve, pravila postupanja, pravila za rješavanje sukoba interesa i podatke o tajništvu uprave, načinu sazivanja i vođenja sjednica, donošenju odluka, dnevnom redu, vođenju zapisnika i ostale dokumentacije te suradnji s nadzornim odborom.

- Ukupno 52 izdavatelja (59 izdavatelja u 2015.) navela su kako imaju interni propis rada uprave (poslovník o radu uprave) u 2016. godini.

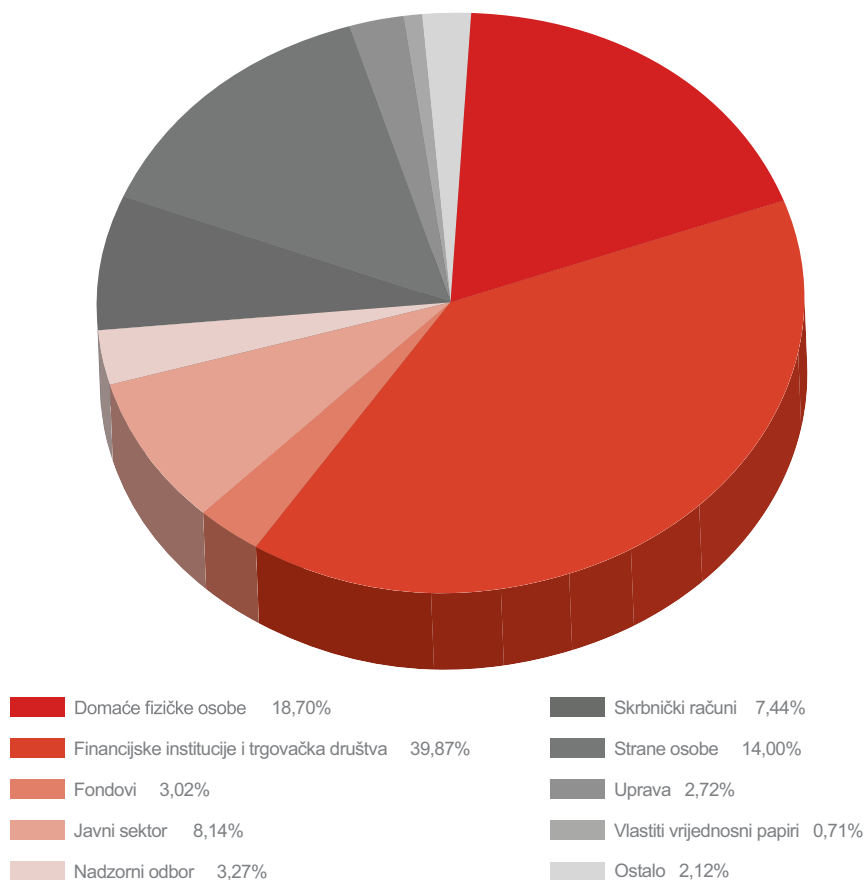
Na Grafikonu 1.9. prikazana je vlasnička struktura izdavatelja dionica koji imaju donesen interni propis rada uprave (poslovník o radu uprave) na dan 31. prosinca 2016., a na Grafikonu 1.10. vlasnička struktura izdavatelja dionica koji nemaju donesen taj propis na dan 31. prosinca 2016. godine.

Grafikon 1.9. Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji imaju interni propis rada uprave na dan 31.12.2016.

Izvor: SKDD, Upitnik

Grafikon 1.10. Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji nemaju interni propis rada uprave na dan 31.12.2016.

Izvor: SKDD, Upitnik

- U vlasničkoj strukturi izdavatelja koji imaju interni propis rada uprave na dan 31. prosinca 2016. godine prevladavale su financijske institucije i trgovačka društva (30,56%).
- U vlasničkoj strukturi izdavatelja koji nemaju navedeni interni propis također su prevladavale financijske institucije i trgovačka društva (39,87%).

Sjednice uprave

- Ukupno 62 izdavatelja dostavila su podatak o broju održanih sjednica uprave u 2016. godini. Broj održanih sjednica uprave kretao se u rasponu od 1 do 247, a prosječno je iznosio 42.
- Ukupno 31 izdavatelj naveo je kako ima raspored održavanja sjednica uprave za 2016. godinu.
- Ukupno sedam izdavatelja (jedan manje nego prethodne godine) naveo je da je tijekom 2016. imalo mogućnost sudjelovanja na sjednicama uprave putem opunomoćenika.

Plan sukcesije (nasljeđivanja)

Prema Kodeksu korporativnog upravljanja nadzorni odbor izdavatelja dužan je osigurati postojanje dugoročnog plana sukcesije, čime se osigurava pažljivo i pravodobno imenovanje nasljednika bilo kojem pojedinom članu uprave izdavatelja. U taj proces treba uključiti i članove rukovodstva.

- Osam izdavatelja (jedan više nego 2015. godine) navelo je kako ima plan nasljeđivanja članova uprave u 2016. godini. Najviše izdavatelja koji imaju plan nasljeđivanja članova uprave u 2016. godini je iz bankarskog sektora (tri).

Mandati i dužina članstva u upravi

Članove uprave i predsjednika imenuje nadzorni odbor izdavatelja na razdoblje od najviše pet godina te ih se može ponovno imenovati.

- Prosječna dužina članstva u upravi iznosila je 6,05 godina na kraju 2016. (na kraju 2015. iznosila je 5,72 godine, a na kraju 2014. godine 5,64 godine).
- Prosječni broj mandata članova uprave na dan 31. prosinca 2016. godine iznosio je 2,23 (na kraju 2015. iznosio je 2,08, a na kraju 2014. godine 2,05). Tijekom 2016. najveći broj uzastopnih mandata (devet) obnašao je jedan član uprave, i to u izdavatelju iz sektora turizma.

Ostavka člana uprave

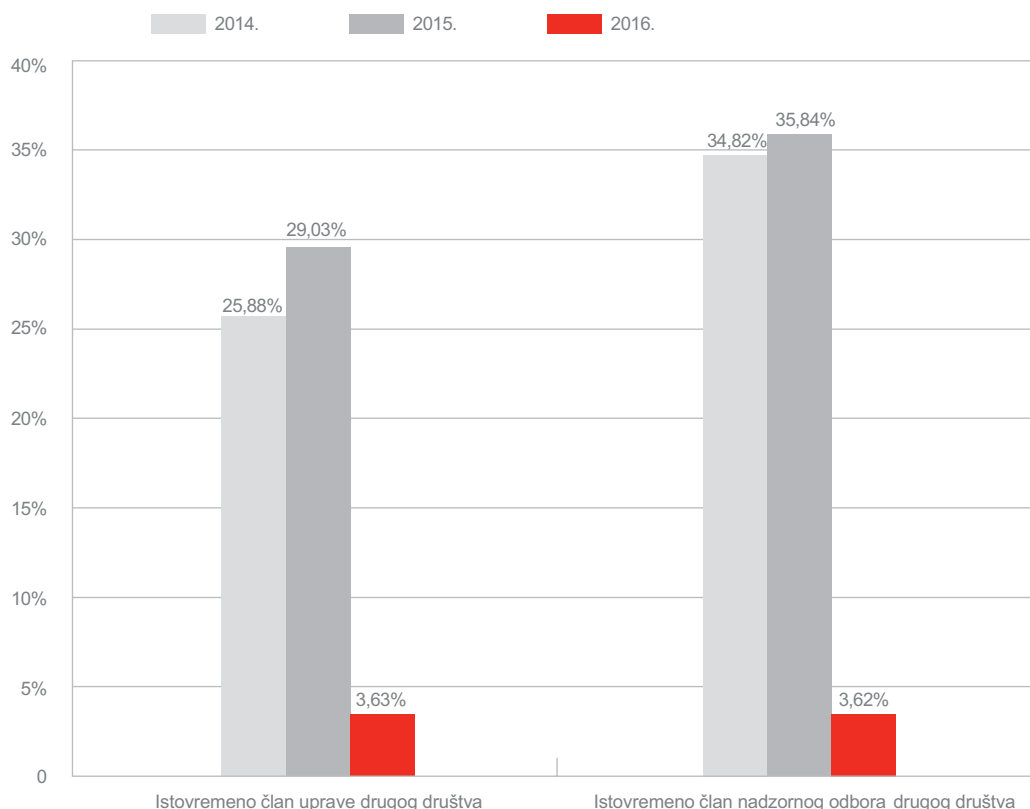
Ostavka je jedan od najčešćih načina prestanka određene funkcije u nekom tijelu. Ostavka člana uprave podnosi se nadzornom odboru, i to u pisanom obliku.

- Tijekom 2016. godine šest članova uprave dalo je ostavku prije isteka mandata. Tijekom 2014. i 2015. ostavku su prije isteka mandata dala 24 člana uprave. Kao najčešći razlozi podnošenja ostavke članova uprave prije isteka mandata navedeni su osobni razlozi te sporazumni prekid obavljanja funkcije.
- Najviše ostavki članova uprave bilo je u sektoru nekretnina i fondova.

Višestruko članstvo u upravi/nadzornom odboru

Na Grafikonu 1.11. prikazano je kretanje udjela članova uprave koji su istovremeno članovi uprave/nadzornog odbora drugih društava.

Grafikon 1.11. Udio članova uprave koji su istovremeno članovi uprave/nadzornog odbora drugih društava u 2014., 2015. i 2016.

Izvor: Upitnik

Napominje se kako u skladu s pozitivnim pravnim propisima članovi uprave kreditnih institucija ne mogu istodobno obnašati funkciju člana uprave nekog drugoga trgovačkog društva ili funkciju vođenja javnoga trgovačkog društva ili komanditnog društva.

1.3.2. Nadzorni odbor²

Nadzorni odbor glavno je nadzorno tijelo društva. Članove nadzornog odbora bira glavna skupština društva. Statutom se može predvidjeti da određeni dioničari imenuju određen broj članova nadzornog odbora. Statutom se također određuje broj članova nadzornog odbora koje biraju zaposleni, prema Zakonu o radu (Narodne novine, br. 93/14).

² Podaci o broju i spolu članova nadzornog odbora analizirani su prema podacima iz sudskog registra kako bi obuhvatili sve izdavatelje (uključujući one koji nisu dostavili predmetni Upitnik). Potrebno je napomenuti da može postojati određeno odstupanje u broju ako su pojedini izdavatelji kasnili s prijavom promjena u sudski registar.

Analizom u nastavku obuhvaćeni su svi izdavatelji dionica koji su bili uvršteni na uređeno tržište Zagrebačke burze na dan 31. prosinca 2014., 2015. i 2016., osim izdavatelja koji su bili u stečaju ili u likvidaciji na taj datum prema podacima iz sudskog registra.

- Prosječan broj članova nadzornog odbora na dan 31. prosinca 2016. bio je 5,16 (na dan 31. prosinca 2015. godine 5,14 odnosno na dan 31. prosinca 2014. godine 5,11).
- Minimalan broj članova nadzornog odbora (tri) imao je 31 izdavatelj na dan 31. prosinca 2016., 28 izdavatelja na dan 31. prosinca 2015. te 27 izdavatelja na dan 31. prosinca 2014. godine.
- Jednako kao i prethodne godine, maksimalan broj članova nadzornog odbora na dan 31. prosinca 2016. bio je 11, koliko ih je imao samo jedan izdavatelj, i to iz sektora prehrambene industrije.

Na Grafikonu 1.12. prikazan je prosječan broj članova nadzornog odbora na dan 31. prosinca 2014., 2015. i 2016. s obzirom na vrstu tržišta.

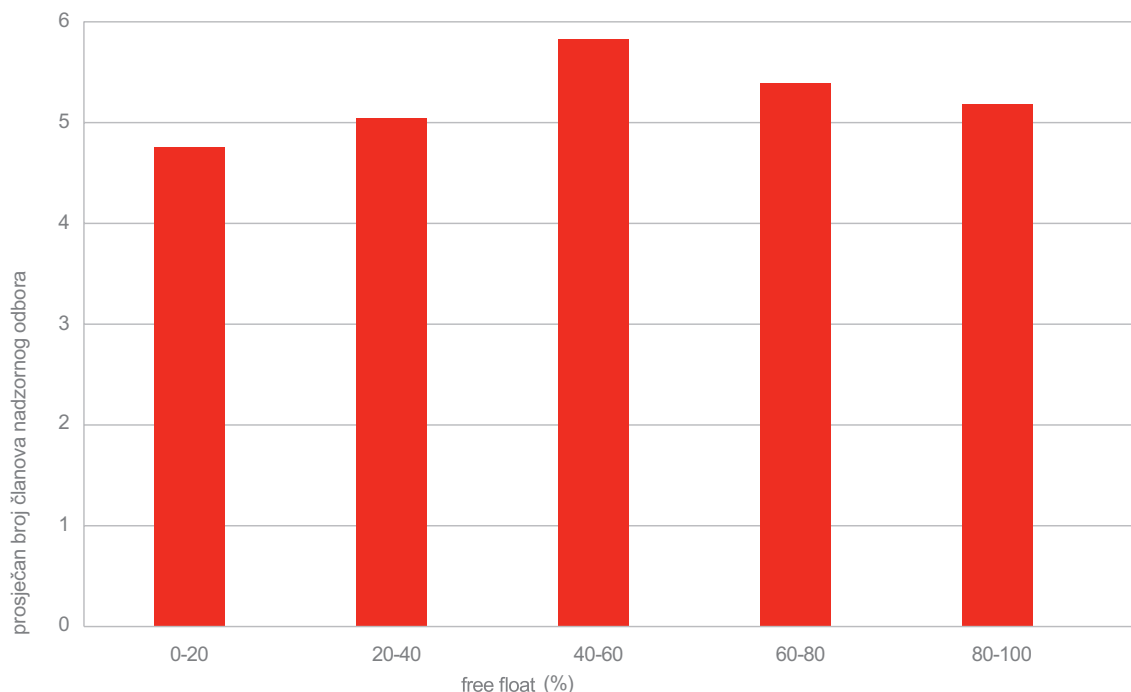
Grafikon 1.12. Prosječan broj članova nadzornog odbora prema vrsti tržišta na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

Izvor: sudski registar, Zagrebačka burza

Na Grafikonu 1.13. prikazan je prosječan broj članova nadzornog odbora na dan 31. prosinca 2016. s obzirom na *free float*.

Grafikon 1.13. Prosječan broj članova nadzornog odbora na dan 31.12.2016. s obzirom na *free float*

Izvor: sudski registar, SKDD

Prema Kodeksu korporativnog upravljanja, nadzorni odbor treba biti većinom sastavljen od neovisnih članova koji nisu u poslovnom, obiteljskim i drugim vezama s društvom, većinskim dioničarom ili grupom većinskih dioničara ili članovima uprave ili nadzornog odbora društva ili većinskih dioničara.

Glavna je karakteristika neovisnih članova nadzornog odbora nepostojanje bilo kakvog sukoba interesa. Postojanje neovisnih članova pridonosi donošenju objektivnih odluka u pogledu članova uprave, samog društva i njegovih dioničara, kao što su pitanja naknada, nova imenovanja, značajne promjene u vlasničkoj strukturi, zaštita od preuzimanja, velika preuzimanja i funkcija revizije.

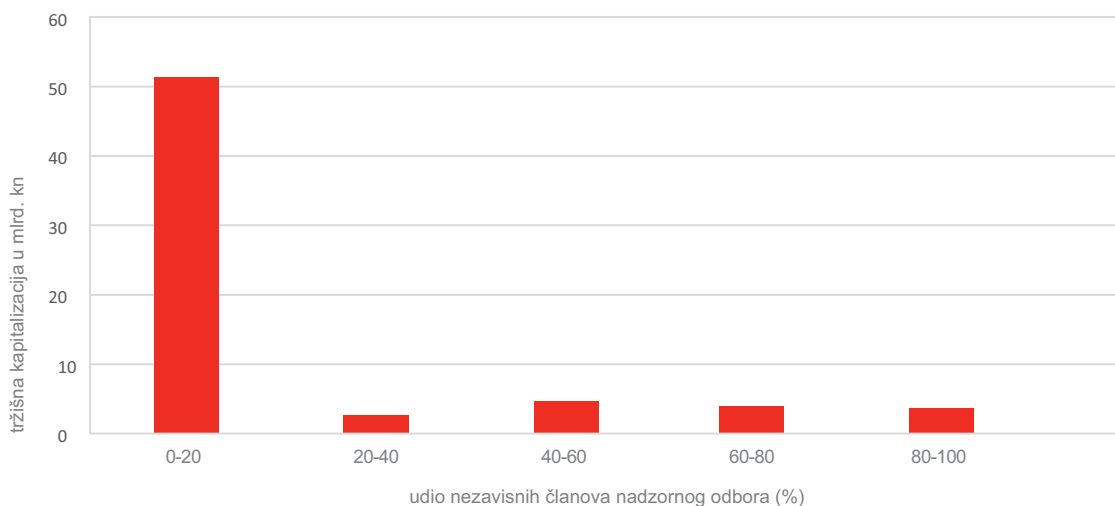
Predstavnik radnika/sindikata član je nadzornog odbora kojeg imenuje radničko vijeće. Može biti samo jedan, iako zakon ne ograničava broj predstavnika radnika u nadzornom odboru. Član nadzornog odbora imenovan od strane radničkog vijeća ima isti pravni položaj kao i drugi imenovani članovi nadzornog odbora.

Pravo imenovanja članova nadzornog odbora mogu imati samo određeni dioničari ili svakodobni imatelji određenih dionica (predstavnik značajnog dioničara/grupe dioničara). Imateljima određenih dionica može se statutom dati pravo da imenuju članove nadzornog odbora ako je za prijenos tih dionica potrebna suglasnost društva. Takve dionice ne čine poseban rod dionica. Dioničari mogu u nadzorni odbor imenovati najviše trećinu članova odbora. Pri donošenju odluka svi su članovi nadzornog odbora ravnopravni bez obzira na navedenu trodiobu.

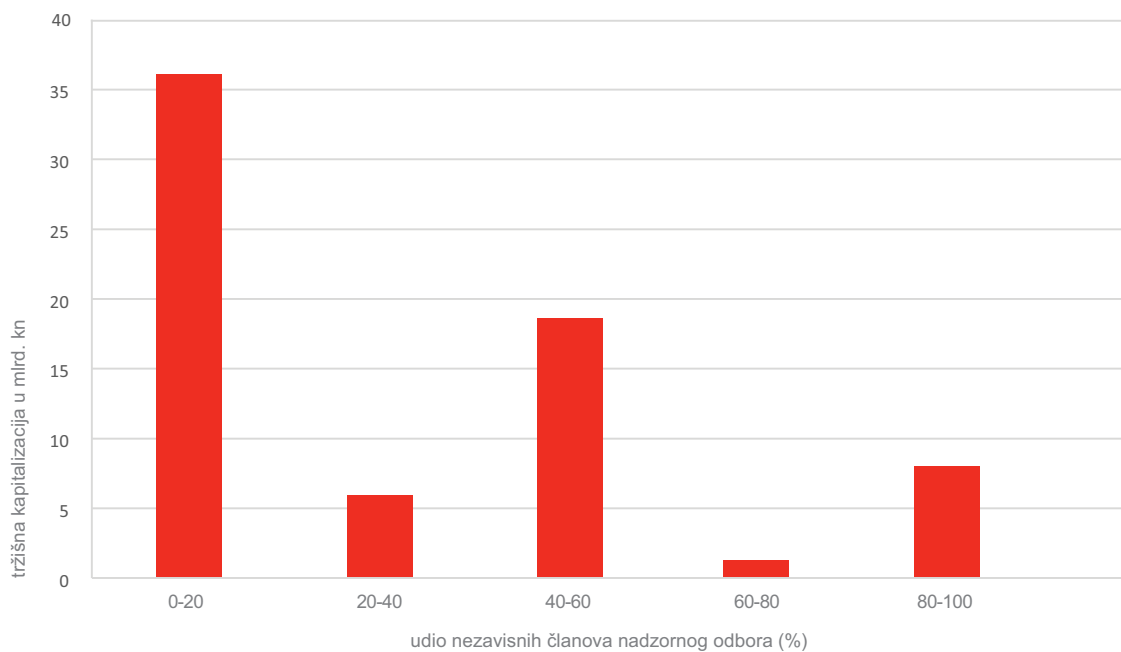
- Prema podacima iz Upitnika za 2016. godinu, udjel neovisnih članova nadzornih odbora izdavatelja dionica iznosio je 40,07% (41,82% kod izdavatelja na službenom tržištu, a 39,37% kod izdavatelja na redovitom tržištu). Predstavnici radnika/sindikata bili su zastupljeni s udjelom od 11,4%, a najveći udjel u ukupnom broju svih članova nadzornog odbora imali su predstavnici značajnih dioničara/grupe dioničara i on je iznosio 48,53%.

Na Grafikonu 1.14. prikazan je udio nezavisnih članova nadzornog odbora kod izdavatelja na službenom tržištu u odnosu na tržišnu kapitalizaciju navedenih izdavatelja, dok je na grafikonu 1.15. prikazan udio nezavisnih članova nadzornog odbora kod izdavatelja na redovitom tržištu u odnosu na tržišnu kapitalizaciju navedenih izdavatelja.

Grafikon 1.14. Udio nezavisnih članova nadzornog odbora kod izdavatelja na službenom tržištu u odnosu na ukupnu tržišnu kapitalizaciju

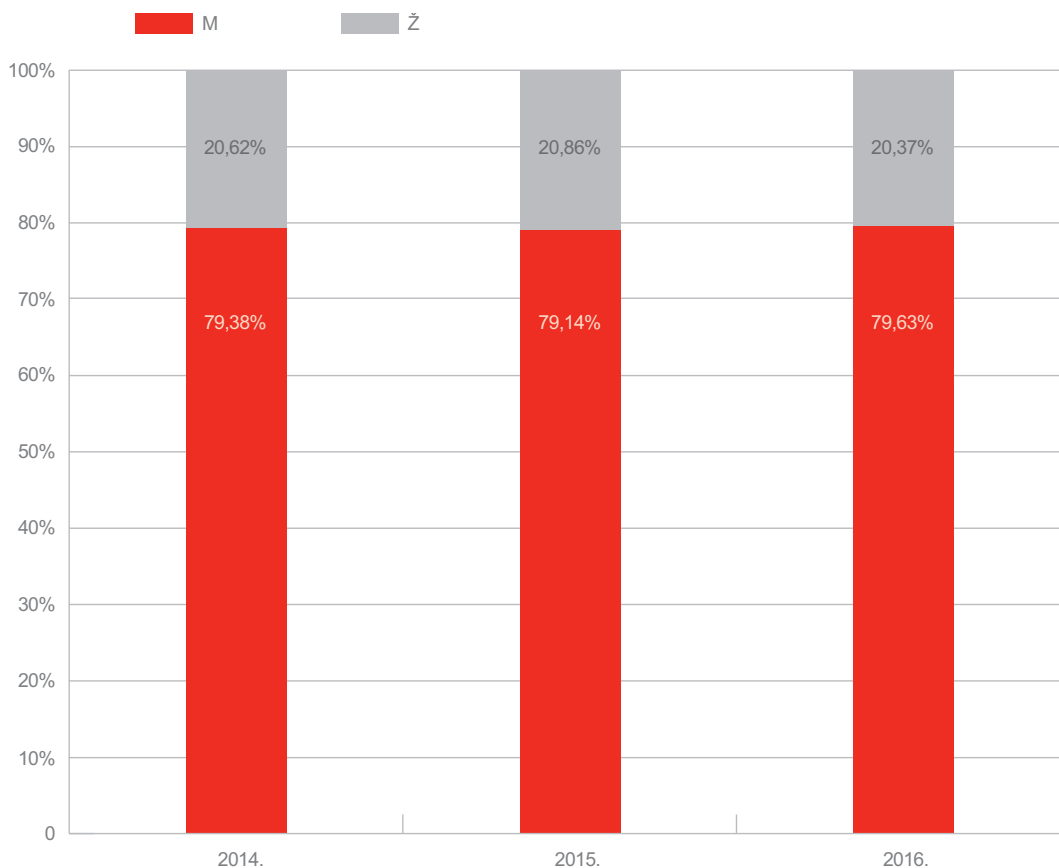
Grafikon 1.15. Udio nezavisnih članova nadzornog odbora kod izdavatelja na redovitom tržištu u odnosu na ukupnu tržišnu kapitalizaciju

Struktura članova nadzornog odbora prema spolu, dobi i stručnoj spremi

Na Grafikonu 1.16. prikazana je zastupljenost muškaraca i žena u nadzornim odborima izdavatelja u 2014., 2015. i 2016. godini.

Grafikon 1.16. Zastupljenost muškaraca i žena u nadzornim odborima izdavatelja u 2014., 2015. i 2016.

Izvor: sudski registar

- Od ukupno 697 analiziranih članova nadzornog odbora u 2016. bile su 142 žene, odnosno 20,37%. Prosječni udio žena u nadzornim odborima u sve tri analizirane godine iznosio je 20,62%.
- Zastupljenost žena u nadzornim odborima na kraju 2016. bila je za 34,72% veća od zastupljenosti žena u upravama.
- Prema podacima iz Upitnika, na dan 31. prosinca 2016. najviše članova nadzornih odbora (41,97%) imalo je više od 55 godina, njih 28,67% imalo je između 45 i 55 godina, 24,7% ih je imalo između 35 i 45 godina, a samo 4,66% članova nadzornih odbora imalo je manje od 35 godina.
- Najviše članova nadzornih odbora mlađih od 35 godina bilo je u izdavateljima iz sektora turizma (osam članova iz ukupno šest izdavatelja), zatim sektora prehrambene industrije (četiri člana iz ukupno tri izdavatelja) i sektora nekretnina i fondova (četiri člana iz ukupno tri izdavatelja).
- Na dan 31. prosinca 2016. najviše članova nadzornih odbora imalo je visoku stručnu spremu (83,59%), njih 10,71% imalo je srednju stručnu spremu, 7,95% ih je imalo titulu doktora znanosti, a samo jedan član (0,17%) imao je nižu stručnu spremu.

Sjednice nadzornog odbora

- Ukupno su 43 izdavatelja u 2016. godini navela da imaju raspored održavanja sjednica nadzornog odbora.
- Ukupno je 36 izdavatelja u 2016. godini navelo kako ima mogućnost sudjelovanja na sjednicama nadzornog odbora putem opunomoćenika.
- Ukupno 72 izdavatelja (65,45% izdavatelja koji su dostavili Upitnik) navela su kako imaju interni propis rada nadzornog odbora. Prethodne godine interni propis rada nadzornog odbora imalo je 66,41% izdavatelja koji su dostavili Upitnik.
- Tijekom 2016. nadzorni odbori održali su prosječno 8,32 sjednice, a broj održanih sjednica nadzornog odbora kretao se u rasponu od 1 do 115.

Mandati i dužina članstva u nadzornom odboru³

- Prosječna dužina članstva u nadzornom odboru na kraju 2016. iznosila je 5,56 godina, u prethodnoj godini 5,43 godine, dok je u 2014. iznosila 5,31 godinu.
- Prosječan broj mandata članova nadzornih odbora na dan 31. prosinca 2016. iznosio je 2,11 (2,05 u 2015. odnosno 2,02 u 2014. godini). Tijekom 2016. najveći broj uzastopnih mandata (14) obnašao je jedan član nadzornog odbora.

Ostavka člana nadzornog odbora

Tijekom 2016. godine 12 članova nadzornih odbora dalo je ostavku prije isteka mandata. Kao najčešći razlozi davanja ostavke navedeni su osobni razlozi te odlazak na drugu funkciju koja je nespojiva s navedenim članstvom u nadzornom odboru.

Komisije nadzornog odbora

Prema Kodeksu korporativnog upravljanja, nadzorni odbori trebaju ustrojiti sljedeće komisije:

- komisiju za reviziju (revizorski odbor)
- komisiju za imenovanja
- komisiju za nagrađivanja.

Većina članova komisija treba biti iz redova neovisnih članova nadzornog odbora. Pojedina komisija treba imati najmanje tri člana. Nadzorni odbor dužan je detaljno propisati mandat i nadležnost komisija koje osniva.

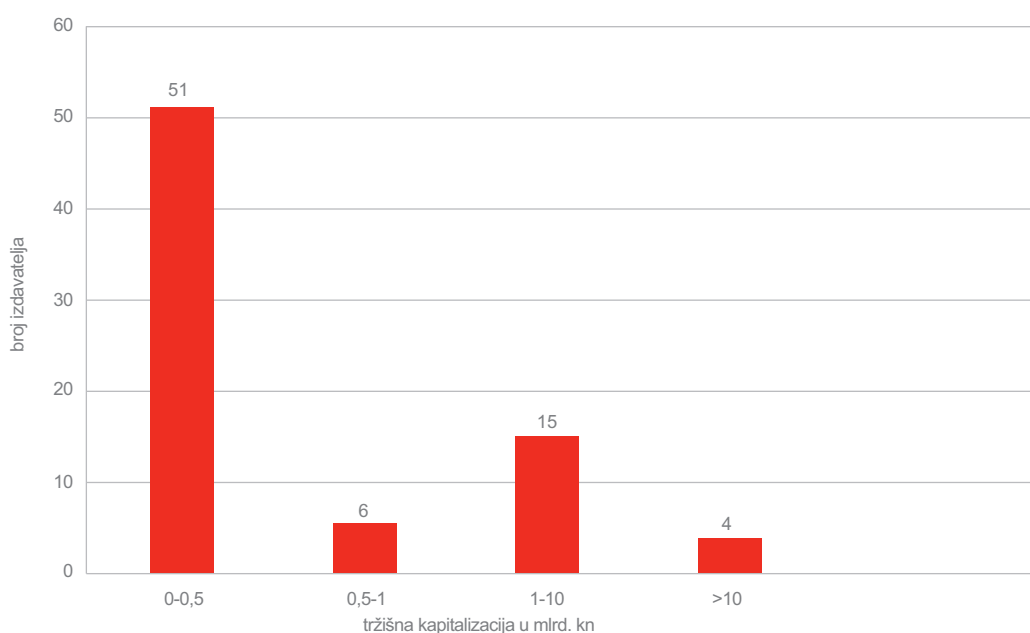
- Najviše izdavatelja imalo je osnovanu komisiju za reviziju, i to njih 76, odnosno 69,1% izdavatelja koji su dostavili popunjeni Upitnik za 2016. godinu (60,16% u 2015. odnosno 53,19% u 2014. godini). Jedanaest izdavatelja imalo je u 2016. osnovanu komisiju za nagrađivanja, a njih osam imalo je osnovanu komisiju za imenovanja.

³ U nastavku su analizirani podaci o članovima nadzornih odbora prema podacima iz 110 dostavljenih Upitnika pa se ukupni broj članova nadzornih odbora razlikuje s obzirom na podatke iz sudskog registra, koji se odnose na sve izdavatelje.

- Interne procedure rada komisije imalo je 40 komisija za reviziju (52,63%), devet komisija za nagrađivanja (81,82%) te sedam komisija za imenovanja (87,5%).
- Osim navedenih komisija, deset izdavatelja (jednako kao i 2015. godine) navelo je kako ima osnovanu dodatnu komisiju (nazivi tih komisija su komisija za investicije, komisija za korporativno upravljanje, odbor za rizike, odbor za strateški razvoj, komisija za praćenje sinergijskih učinaka te komisija za pravno savjetovanje).
- Ukupno 23 izdavatelja navela su kako izrađuju izvješća o radu komisija tijekom 2016., a izvješća komisija pet izdavatelja i javno su dostupna.

Na Grafikonu 1.17. prikazan je broj izdavatelja koji imaju osnovanu komisiju za reviziju na dan 31. prosinca 2016. s obzirom na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja.

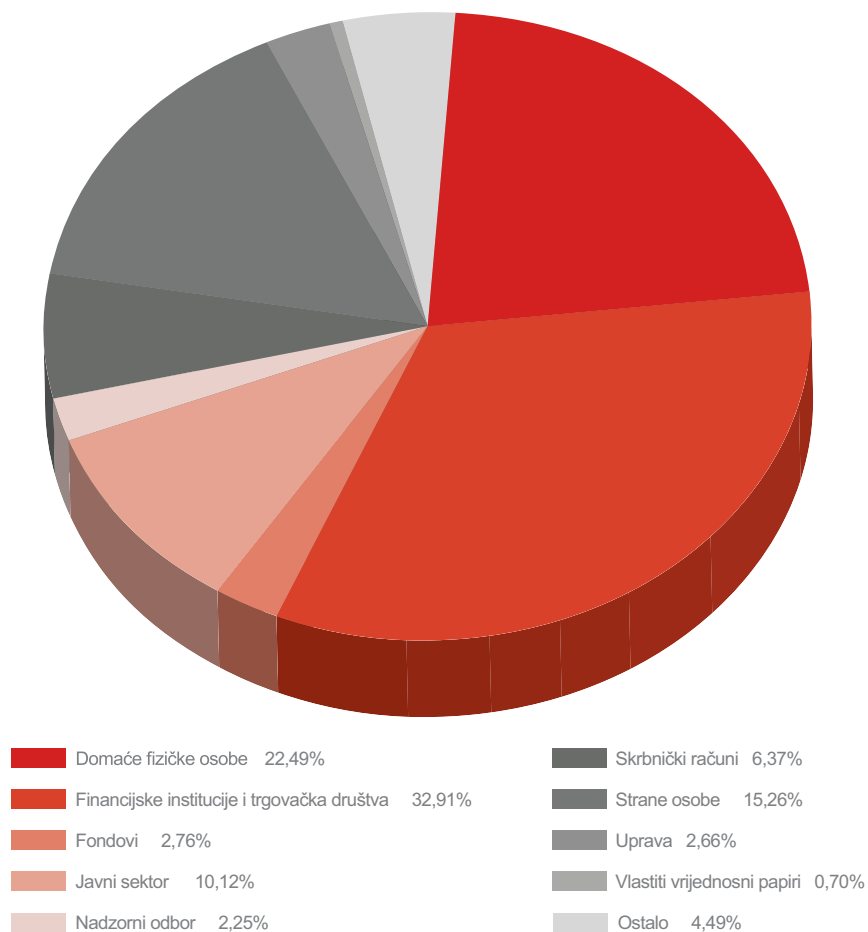
Grafikon 1.17. Broj izdavatelja koji imaju osnovanu komisiju za reviziju na dan 31.12.2016. s obzirom na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja

Izvor: Upitnik, Zagrebačka burza

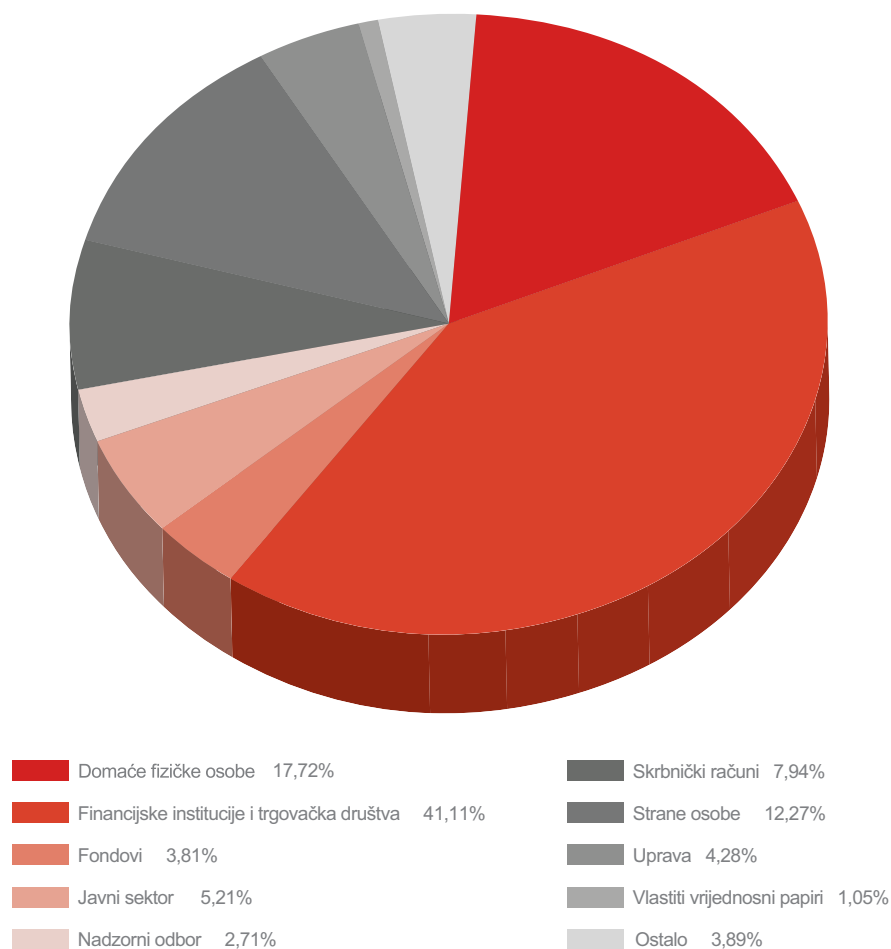
Na Grafikonu 1.18. prikazana je vlasnička struktura izdavatelja koji imaju osnovanu komisiju za reviziju na dan 31. prosinca 2016., a na grafikonu 1.19. vlasnička struktura izdavatelja koji nemaju osnovanu komisiju za reviziju na dan 31. prosinca 2016. godine.

Grafikon 1.18. Vlasnička struktura izdavatelja koji imaju osnovanu komisiju za reviziju na dan 31.12.2016.

Izvor: Upitnik, SKDD

Grafikon 1.19. Vlasnička struktura izdavatelja koji nemaju osnovanu komisiju za reviziju na dan 31.12.2016.

Izvor: Upitnik, SKDD

- Jednako kao i prethodnih godina, financijske institucije i trgovačka društva prevladavaju u vlasničkoj strukturi kako izdavatelja koji imaju osnovanu komisiju za reviziju na dan 31. prosinca 2016. tako i onih koji tu komisiju na navedeni dan nemaju (32,91% odnosno 41,11%).

1.3.3. Naknade

Nadzorni odbor izdavatelja odgovoran je za donošenje odluka o naknadama članovima uprave i nadzornog odbora, koje trebaju biti usklađene s dugoročnim interesima izdavatelja i njihovih dioničara. Dobrom praksom smatra se i transparentnost omjera upravljanja, naknada i uspješnosti, koja se postiže tako da izdavatelji javno objave izvještaj o naknadama te da omoguće dioničarima izražavanje svog mišljenja o politici nagrađivanja.

1.3.4. Naknade članovima uprave

Kriterije i iznos primanja članova uprave određuje nadzorni odbor. U skladu s člankom 247. stavkom 1. ZTD-a, pri određivanju ukupnih primitaka pojedinog člana uprave (plaće, sudjelovanja u dobiti, nadoknade izdataka, plaćanja premije osiguranja, provizije i sva ostala davanja) nadzorni odbor mora brinuti o tome da ukupni iznosi primanja budu u primjerenom odnosu posla koji obavlja član uprave i stanja društva.

Prema Kodeksu korporativnog upravljanja, nagrada članovima uprave treba se sastojati od:

- fiksnog dijela, koji je nepromjenjiv i ne ovisi o rezultatima poslovanja (plaće, naknade izdataka putnih i drugih troškova, uplata premije osiguranja života i zdravlja, dodatne premije za mirovinu i sl.)
- varijabilnog dijela, koji je uvjetovan rezultatima poslovanja u određenoj poslovnoj godini (sudjelovanje u dobiti, provizije, tantijemi)
- dioničkih opcija, kao i sličnih instrumenata koji imaju učinak dugoročne stimulacije.

U Tablici 1.2. prikazan je broj izdavatelja koji su dostavili prosječan fiksni i varijabilni bruto iznos isplaćen članovima uprave izdavatelja dionica, prosječan iznos ostalih nagrada isplaćenih članovima uprave te prosječan novčani iznos opcija koje imaju članovi uprave i odgovarajući iznos tijekom 2016., 2015. i 2014. godine. Iznosi naknada navedeni u Tablici 1.2. predstavljaju prosječne isplaćene iznose za cijelu upravu (ne po članu uprave).

Tablica 1.2. Iznosi naknada članovima uprave izdavatelja dionica tijekom 2016., 2015. i 2014. (u kn)

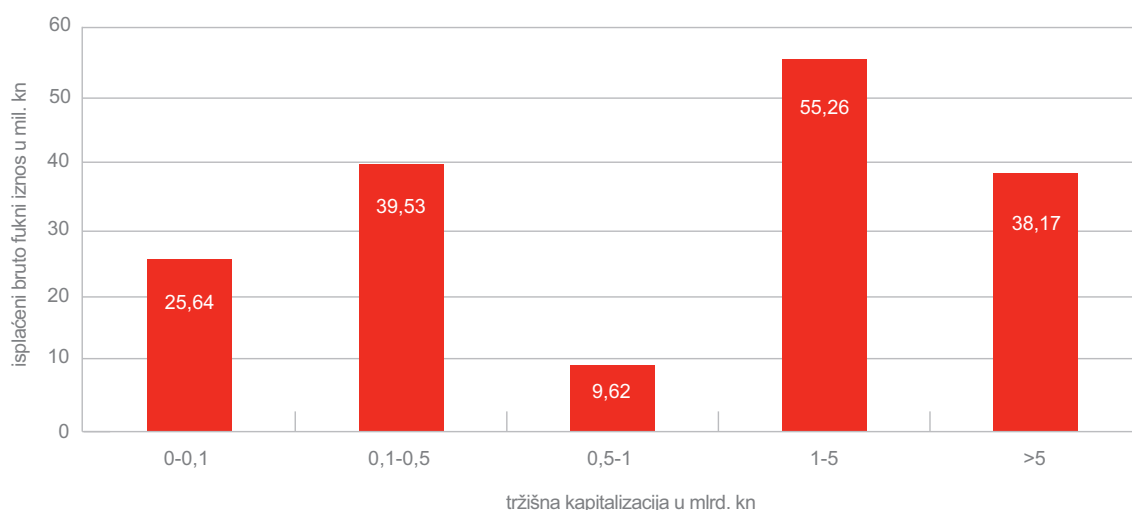
		Prosječan bruto iznos isplaćen članovima uprave tijekom godine		Prosječan iznos ostalih nagrada isplaćenih članovima uprave	Prosječan novčani iznos opcija koje imaju članovi uprave
		Fiksni iznos	Varijabilni iznos		
2016.	Broj izdavatelja	72	19	7	3
	Iznos	2.236.450	1.752.400	1.349.549	11.886.341
2015.	Broj izdavatelja	85	20	7	4
	Iznos	1.918.047	2.845.726	463.883	10.673.739
2014.	Broj izdavatelja	94	14	8	4
	Iznos	1.840.885	1.969.520	712.865	8.615.272

Izvor: Upitnik

- Tijekom 2016. bruto fiksni iznos isplaćen članovima uprave kretao se u rasponu od 26,7 tis. kuna do 17,78 mil. kuna.
- Tijekom 2016. nominalno najviši bruto fiksni iznosi isplaćeni su članovima uprave u sektoru bankarstva pa u sektoru turizma, dok su nominalno najniži bruto fiksni iznosi isplaćeni članovima uprave u sektoru nekretnina i fondova.

- Tijekom 2016. bruto varijabilni iznos isplaćen članovima uprave kretao se u rasponu od 16,9 tis. kuna do 7,3 mil. kuna. Najviši bruto varijabilni iznos isplaćen članovima uprave tijekom godine bio je kod izdavatelja iz bankarskog sektora, dok je najniži bio kod izdavatelja iz sektora poljoprivrede.
- Tijekom 2016. ukupni novčani iznos opcija koje imaju članovi uprave kretao se u rasponu od 1,9 mil. kuna do 31,6 mil. kuna (izdavatelj iz sektora prehrambene industrije).
- Tijekom 2016. ukupni iznos ostalih nagrada isplaćenih članovima uprave kretao se u rasponu od 28,6 tis. kuna do 4,8 mil. kuna.
- Ukupno 20 izdavatelja (16 izdavatelja 2015. godine) navelo je da se tijekom 2016. godišnji izvještaj o nagradama članovima uprave podnosi glavnoj skupštini.

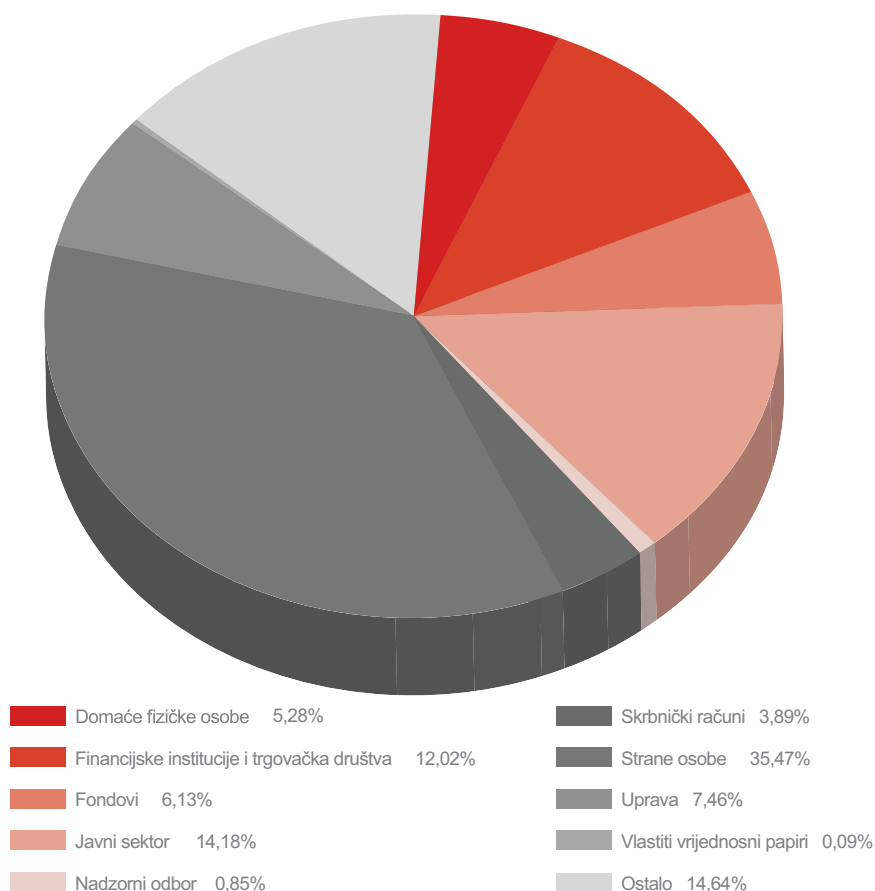
Grafikon 1.20. Ukupno isplaćeni bruto fiksni iznos članovima uprave (u mil. kn) tijekom 2016. u odnosu na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja (u mlrd. kn)

Izvor: Upitnik, Zagrebačka burza

Izdavatelji s tržišnom kapitalizacijom 0 – 0,1 mlrd. kuna u prosjeku su tijekom 2016. isplatili članovima uprave bruto fiksni iznos od 827 tis. kuna, izdavatelji s tržišnom kapitalizacijom 0,1 – 0,5 mlrd. kuna u prosjeku su isplatili 2,1 mil. kuna, izdavatelji s tržišnom kapitalizacijom 0,5 – 1 mlrd. kuna isplatili su 1,4 mil. kuna, izdavatelji s tržišnom kapitalizacijom 1 – 5 mlrd. kuna isplatili su 5 mil. kuna, dok su izdavatelji s tržišnom kapitalizacijom većom od 5 mlrd. kuna članovima uprave tijekom 2016. u prosjeku isplatili bruto fiksni iznos od 9,5 mil. kuna.

Grafikon 1.21. Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji su tijekom 2016. isplatili članovima uprave bruto fiksni iznos veći od 5 mil. kn

Izvor: Upitnik, SKDD

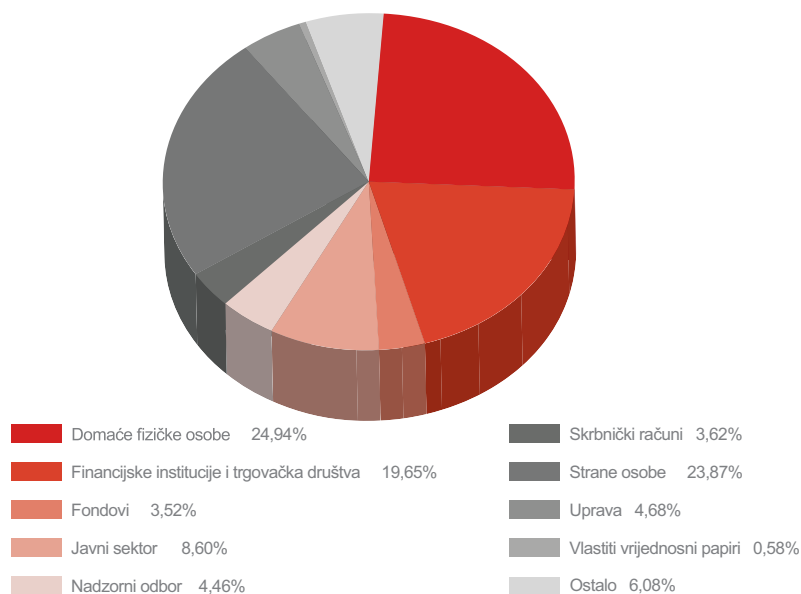
- Jednako kao i 2015. godine, u vlasničkoj strukturi izdavatelja koji su tijekom 2016. isplatili članovima uprave bruto fiksni iznos veći od 5 mil. kn prevladavaju strane osobe (35,47%).

Politika nagrađivanja uprave

Prema Kodeksu korporativnog upravljanja (poglavlje 6.3. Nagrade), izdavatelj treba objaviti izjavu o politici nagrađivanja uprave i nadzornog odbora kao dio godišnjeg izvješća. Izjava o politici nagrađivanja uprave treba biti stalno dostupna putem internetske stranice izdavatelja.

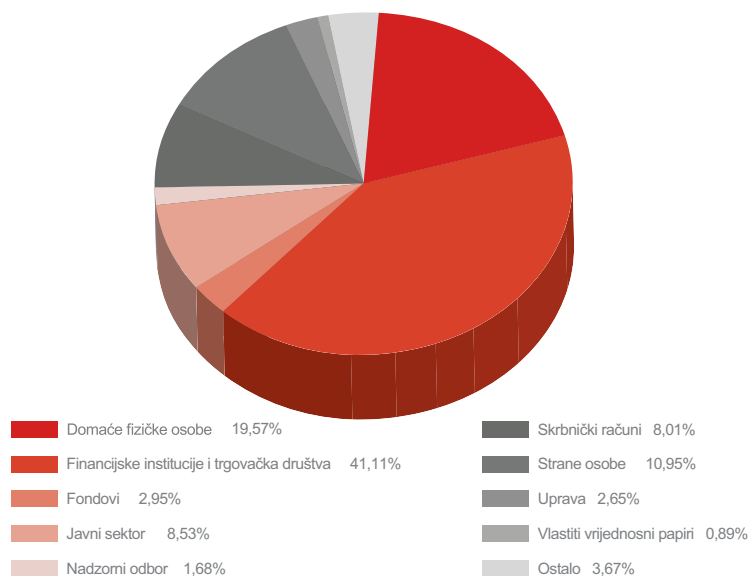
- Ukupno 27 izdavatelja (jednako kao i 2015. godine) navelo je da ima politiku nagrađivanja članova uprave za 2016. godinu.
- Ukupno 16 izdavatelja koji su naveli da imaju politiku nagrađivanja uprave tu politiku ne čine dostupnom javnosti, dok su ostali izdavatelji kao mjesta javne dostupnosti podataka o politici nagrađivanja članova uprave naveli internetske stranice izdavatelja, Zagrebačke burze i Hanfe, odnosno Službeni registar propisanih informacija.

Grafikon 1.22. Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji na dan 31.12.2016. imaju donesenu politiku nagrađivanja članova uprave

Izvor: Upitnik, SKDD

Grafikon 1.23. Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji na dan 31.12.2016. nemaju donesenu politiku nagrađivanja članova uprave

Izvor: Upitnik, SKDD

- U vlasničkoj strukturi izdavatelja koji na dan 31. prosinca 2016. nemaju donesenu politiku nagrađivanja članova uprave prevladavaju financijske institucije i trgovačka društva (41,11%) i domaće fizičke osobe (19,57%), dok u vlasničkoj strukturi izdavatelja koji na dan 31. prosinca 2016. imaju donesenu politiku nagrađivanja članova uprave prevladavaju domaće fizičke osobe (24,94%) i strane osobe (23,87%).

Otpremnine

- Ukupno 11 izdavatelja navelo je ukupan iznos ugovorenih otpremnina članovima uprave tijekom 2016., a iznosi su se kretali od 40 tis. kuna do 21,4 mil. kuna.
- Dva izdavatelja navela su ukupan iznos isplaćenih otpremnina članovima uprave tijekom 2016. godine, i to iznos od 257,4 tis. kuna i 585 tis. kuna.

1.3.5. Naknade članovima nadzornog odbora

Prema članku 269. ZTD-a, članovima nadzornog odbora može se za njihov rad platiti naknada koja se može odrediti i sudjelovanjem člana nadzornog odbora u dobiti izdavatelja. Naknada se određuje statutom, a može je odobriti i glavna skupština izdavatelja. Naknada mora biti primjerena poslovima koje obavlja član nadzornog odbora i rezultatima izdavatelja.

- Ukupno 24 izdavatelja navela su kako je visina nagrade članovima nadzornog odbora u 2016. određena statutom izdavatelja, a njih 57 navelo je kako visinu nagrade članovima nadzornog odbora određuje glavna skupština. Ostali izdavatelji nisu odgovorili ili su odgovorili da je visina nagrade članovima nadzornog odbora određena na neki drugi način.

U Tablici 1.3. prikazan je broj izdavatelja koji su dostavili prosječan fiksni i varijabilni bruto iznos isplaćen članovima nadzornog odbora izdavatelja dionica, prosječan iznos ostalih nagrada isplaćenih članovima nadzornog odbora te prosječan novčani iznos opcija koje imaju članovi nadzornog odbora i odgovarajući iznos tijekom 2016., 2015. i 2014. godine. Iznosi naknada navedeni u Tablici 1.3. predstavljaju prosječne isplaćene iznose za cijeli nadzorni odbor (ne po članu nadzornog odbora).

Tablica 1.3. Iznosi naknada članovima nadzornog odbora izdavatelja dionica tijekom 2016., 2015. i 2014. (u kn)

		Prosječan bruto iznos isplaćen članovima nadzornog odbora tijekom godine		Prosječan iznos ostalih nagrada isplaćenih članovima nadzornog odbora
		Fiksni iznos	Varijabilni iznos	
2016.	Broj izdavatelja	78	5	0
	Iznos	406.855	774.894	0
2015.	Broj izdavatelja	89	5	1
	Iznos	452.469	358.579	14.870
2014.	Broj izdavatelja	96	6	0
	Iznos	391.127	479.791	0

Izvor: Upitnik

- Ukupno 78 izdavatelja navelo je ukupan bruto fiksni iznos isplaćen članovima nadzornog odbora tijekom 2016. godine. Iznos se kretao između 16,1 tis. kuna i 2,1 mil. kuna.
- Pet izdavatelja navelo je ukupan bruto varijabilni iznos isplaćen članovima nadzornog odbora tijekom 2016. godine. Iznos se kretao između 1,2 tis. kuna i 2,3 mil. kuna.
- Ukupno 20 izdavatelja (19 izdavatelja 2015.) navelo je kako se godišnji izvještaj o nagradama članovima nadzornog odbora podnosi glavnoj skupštini.

1.3.6. Naknade višem rukovodstvu izdavatelja dionica

- Ukupan bruto fiksni iznos isplaćen višem rukovodstvu tijekom 2016. navelo je 60 izdavatelja, a iznosi su se kretali od 470,5 tis. kuna (izdavatelj iz sektora turizma) do 23,1 mil. kuna (također izdavatelj iz sektora turizma).
- Ukupan bruto varijabilni iznos isplaćen višem rukovodstvu tijekom 2016. navelo je 16 izdavatelja, a iznosi su se kretali od 17 tis. kuna (izdavatelj iz sektora telekomunikacija) do 5,9 mil. kuna (izdavatelj iz sektora turizma).
- Ukupan novčani iznos opcija koje ima više rukovodstvo na kraju 2016. naveo je samo jedan izdavatelj, i to u iznosu od 9,7 mil. kuna.
- Ukupan iznos dogovorenih otpremnina višem rukovodstvu tijekom 2016. navelo je 10 izdavatelja, a iznosi su se kretali od 101 tis. kuna do 11,8 mil. kuna.
- Ukupan iznos bruto isplaćenih otpremnina višem rukovodstvu tijekom 2016. navelo je 14 izdavatelja, a iznosi su se kretali od 57,6 tis. kuna do 560,6 tis. kuna.
- Ukupan iznos ostalih nagrada isplaćenih višem rukovodstvu tijekom 2016. navelo je devet izdavatelja, a iznosi su se kretali od 3 tis. kuna do 5,9 mil. kuna.

1.3.7. Transakcije s povezanim osobama

Ukupno 24 izdavatelja navela su da imaju interni propis postupanja u slučajevima transakcija s povezanim osobama za 2016. godinu. Isto je navelo 25 izdavatelja za 2015. i 26 izdavatelja za 2014. godinu.

U Tablici 1.4. prikazan je prosječan iznos prijavljenih transakcija koje je izdavatelj dionica sklopio sa sljedećim interesnim skupinama: s dioničarima koji imaju više od 5% temeljnog kapitala izdavatelja, s članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja, s višim rukovodstvom izdavatelja te unutar grupe kojoj izdavatelj pripada ili joj je na vrhu, tijekom 2014., 2015. i 2016. godine.

Tablica 1.4. Prosječan iznos prijavljenih transakcija s povezanim osobama tijekom 2014., 2015. i 2016. (u kn)

		Prosječan bruto novčani iznos poslova (transakcija s povezanim osobama) koje je izdavatelj sklopio			
		s dioničarima koji imaju više od 5% temeljnog kapitala izdavatelja	s članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja	s višim rukovodstvom izdavatelja	unutar grupe kojoj pripada ili joj je na vrhu
2016.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	36	22	12	46
	Iznos transakcije	252.381.830	12.715.746	7.139.912	363.163.243
2015.	Broj izdavatelja	37	19	9	50
	Iznos	271.561.189	10.144.030	5.623.301	408.656.623
2014.	Broj izdavatelja	39	18	9	49
	Iznos	299.218.739	5.201.024	9.171.700	395.999.671

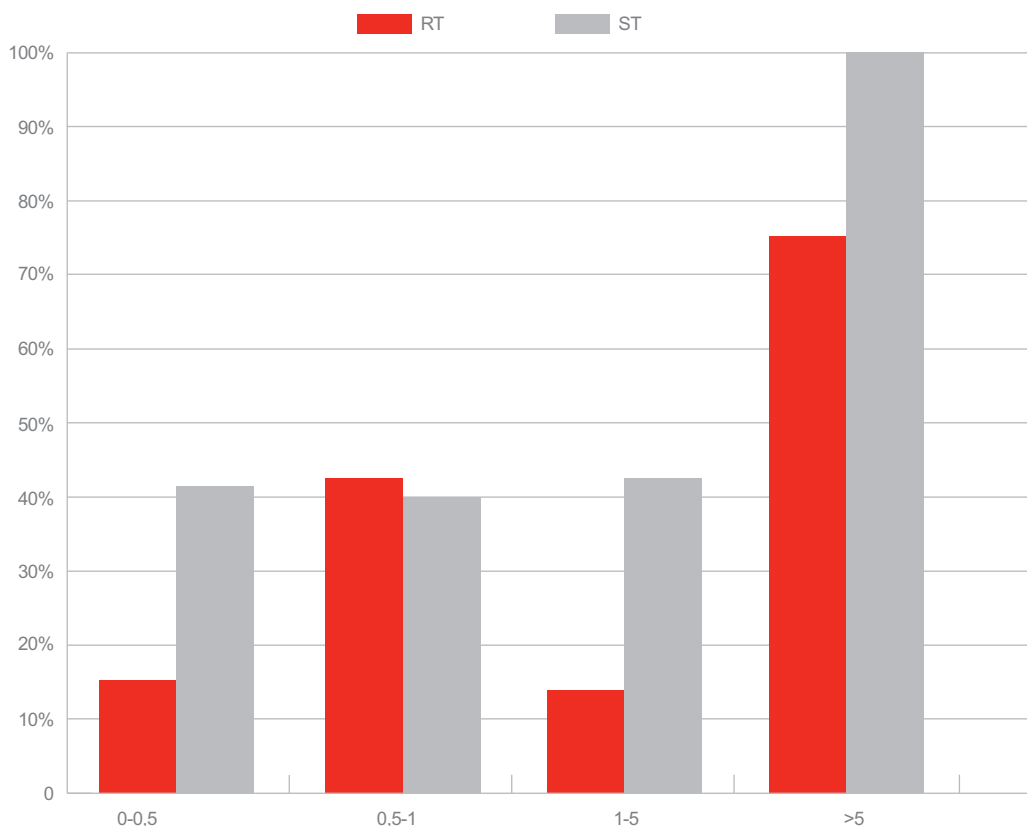
Izvor: Upitnik

1.3.8. Sukob interesa

Sukob interesa postoji kod člana uprave ili nadzornog odbora odnosno upravnog odbora koji nije neutralan s obzirom na predmet odlučivanja te može utjecati na donošenje odluke na temelju interesa koji se razlikuje od interesa društva.

- Ukupno 29 izdavatelja (jednako kao i 2015. godine) navelo je da ima interni propis za prepoznavanje, sprječavanje i prijavljivanje sukoba interesa na kraju 2016. godine. Kao osnovne postavke internog propisa u vezi sa sukobom interesa izdavatelji su naveli sljedeće: identificiranje potencijalnih i/ili postojećih sukoba interesa, zaštita ulagatelja kroz sprječavanje korištenja povlaštenih informacija, stavljanje transakcija relevantnih osoba pod nadzor, osiguranje da interesi klijenata imaju prednost pred interesima izdavatelja ili radnika izdavatelja, borba protiv korupcije.
- Od 29 izdavatelja koji su naveli da imaju interni propis za prepoznavanje, sprječavanje i prijavljivanje sukoba interesa na kraju 2016. najviše ih je bilo iz sektora bankarstva (sedam), turizma (četiri) te iz sektora nekretnina i fondova i sektora telekomunikacija (tri izdavatelja iz svakog sektora).
- Tijekom 2016. kod jednog izdavatelja prijavljeno je ukupno 11 slučajeva sukoba interesa, dok kod ostalih izdavatelja nije bilo prijavljivanja sukoba interesa. U svim prijavljenim slučajevima sukoba interesa osobe u sukobu interesa nisu bile suzdržane kod donošenja odluka o ulasku u transakcije s povezanim osobama.

Grafikon 1.24. Udio izdavatelja koji na dan 31.12.2016. imaju donesen interni propis za prepoznavanje, sprječavanje i prijavljivanje sukoba interesa u odnosu na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja (u mlrd. kn) i tržište na kojem su dionice uvrštene

Izvor: Upitnik, Zagrebačka burza

1.3.9. Glavna skupština

Glavna skupština jedino je tijelo izdavatelja u čijem radu mogu izravno sudjelovati svi dioničari. Glavna je uloga glavne skupštine izražavanje volje dioničara. Za razliku od uprave i nadzornog odnosno upravnog odbora, glavna skupština nije stalno tijelo izdavatelja, tj. ona se sastaje ad hoc, ali najmanje jedanput godišnje.

- Prema podacima iz 110 ispunjenih Upitnika, tri izdavatelja nisu održala glavnu skupštinu tijekom 2016. godine. U 2015. godini od 128 izdavatelja koji su ispunili Upitnik njih pet nije održalo glavnu skupštinu, a prema podacima iz 141 ispunjenog Upitnika u 2014. dva izdavatelja nisu održala glavnu skupštinu.
- Kao razlog neodržavanja glavne skupštine tijekom 2016. jedan je izdavatelj naveo činjenicu da je u stečaju, dok dva izdavatelja nisu navela razlog neodržavanja glavne skupštine.
- Prema podacima iz 110 ispunjenih Upitnika, 83 izdavatelja navela su da su održala samo jednu glavnu skupštinu tijekom 2016., njih 20 održalo je dvije, njih tri održala su tri, a jedan je izdavatelj održao četiri glavne skupštine.
- Od ukupno 136 održanih glavnih skupština tijekom 2016. bilo je 109 redovnih glavnih skupština, a ostalih 27 bile su izvanredne glavne skupštine.

Glasovanje na daljinu

Prema Kodeksu korporativnog upravljanja dioničarima treba omogućiti sudjelovanje i osobito glasovanje na glavnoj skupštini uporabom sredstava suvremene komunikacijske tehnologije (npr. elektronički).

- Na glavnoj skupštini omogućeno je glasovanje „na daljinu“ (npr. elektronički) na ukupno dvije održane glavne skupštine jednog izdavatelja tijekom 2016. godine.

Interni propis rada glavne skupštine

- Ukupno 41 izdavatelj naveo je kako ima interni propis rada glavne skupštine za 2016. godinu, pri čemu ni jedan izdavatelj nije mijenjao navedeni propis tijekom godine.
- Ukupno 10 izdavatelja navelo je kako su tijekom 2016. slali pozive na glavnu skupštinu preporučenim pismom.

Sudjelovanje na glavnoj skupštini

Temeljno i neotuđivo pravo dioničara jest sudjelovanje u radu glavne skupštine (pravo sudjelovanja). To pravo dioničar može ostvariti i putem zastupnika, ali ono se najčešće ostvaruje putem opunomoćenika.

Svi članovi tijela izdavatelja moraju sudjelovati u radu glavne skupštine. Radi se o obvezi nazočnosti svih članova uprave i nadzornog odnosno upravnog odbora, a ne samo članova koji podnose izvješća te prijedloge odluka i drugih mjera. Dakle, i oni članovi uprave i nadzornog odnosno upravnog odbora koji nisu izvjestitelji ili predlagatelji dužni su biti nazočni na glavnim skupštinama.

- Prosječno je na glavnim skupštinama održanim tijekom 2016. sudjelovao 21 dioničar (2015. godine 20 dioničara). Najveći broj dioničara na jednoj glavnoj skupštini bio je 451, dok je na 20 glavnih skupština bio prisutan samo jedan dioničar.

Ograničenja glasanja, uvjeti sudjelovanja i donošenje odluka

Dioničaru se općenito ne može oduzeti pravo glasa. U određenim je prilikama ostvarivanje prava glasa na glavnoj skupštini isključeno samim zakonom. To su slučajevi kada postoje sukobi interesa između pojedinog dioničara i interesa izdavatelja.

- Pojedinim dioničarima na glavnoj skupštini bilo je ograničeno pravo glasa, i to na šest glavnih skupština šest izdavatelja tijekom 2016. godine. Kao najčešći razlog ograničenja prava glasa naveden je članak 293. stavak 1. ZTD-a (davanje razrješnice članu uprave ili nadzornog odnosno upravnog odbora). U skladu s navedenom odredbom ZTD-a nitko ne može ostvarivati pravo glasa za sebe ili za nekoga drugoga kada se odlučuje o tome treba li mu se dati razrješnica, o njegovu oslobođenju od neke obveze ili o ostvarenju zahtjeva koji društvo ima prema njemu. U pogledu dionica iz kojih dioničar na taj način ne može ostvarivati pravo glasa, to za njega ne mogu učiniti ni druge osobe.

1.4. Revizija i kontrola

Revizija i kontrola važni su mehanizmi samoregulacije izdavatelja. U nastavku je prikazana analiza unutarnje i vanjske revizije odnosno kontrole izdavatelja.

Unutarnja je kontrola glavni mehanizam regulacije poslovanja unutar društva odnosno izdavatelja, pa tako i samog korporativnog upravljanja.

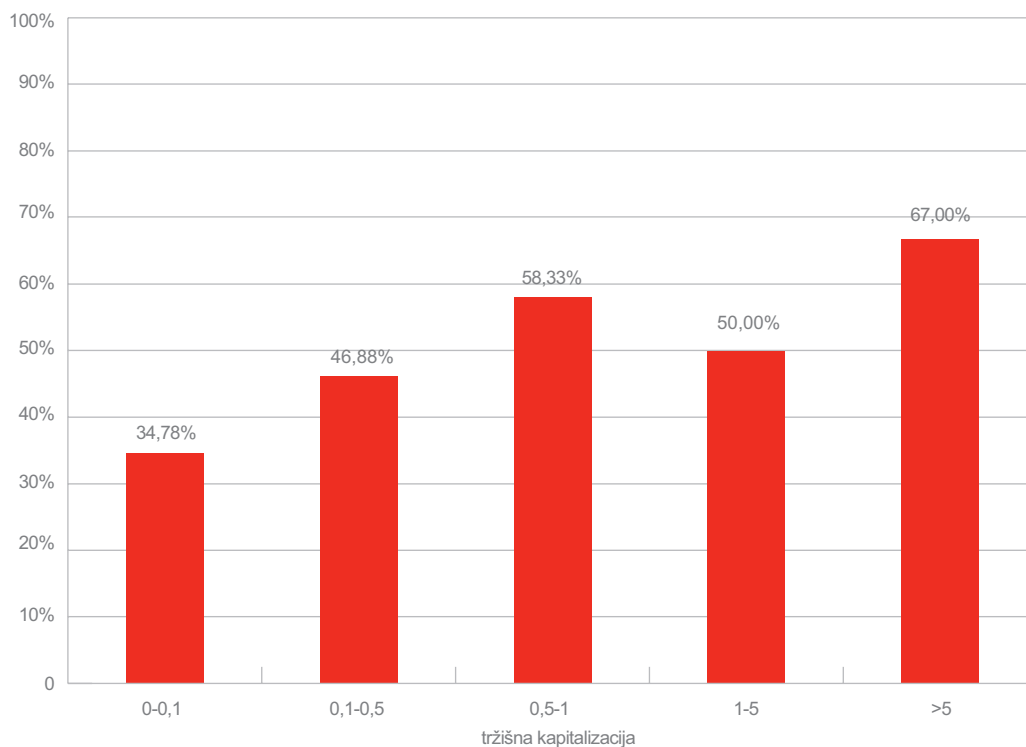
1.4.1. Unutarnja revizija i kontrola

Prema Kodeksu korporativnog upravljanja, zadaća je unutarnjih revizora provođenje unutarnje revizije te provjera poštivanja propisa, smjernica i uputa. Unutarnji revizor izvješće o rezultatima poslovanja podnosi izravno komisiji za reviziju (revizorskom odboru) odnosno nadzornom odboru društva.

Jedan od preduvjeta kvalitetnog korporativnog upravljanja u interesu svih dioničara jesu adekvatno ustrojene i učinkovite funkcije unutarnje revizije i unutarnje kontrole.

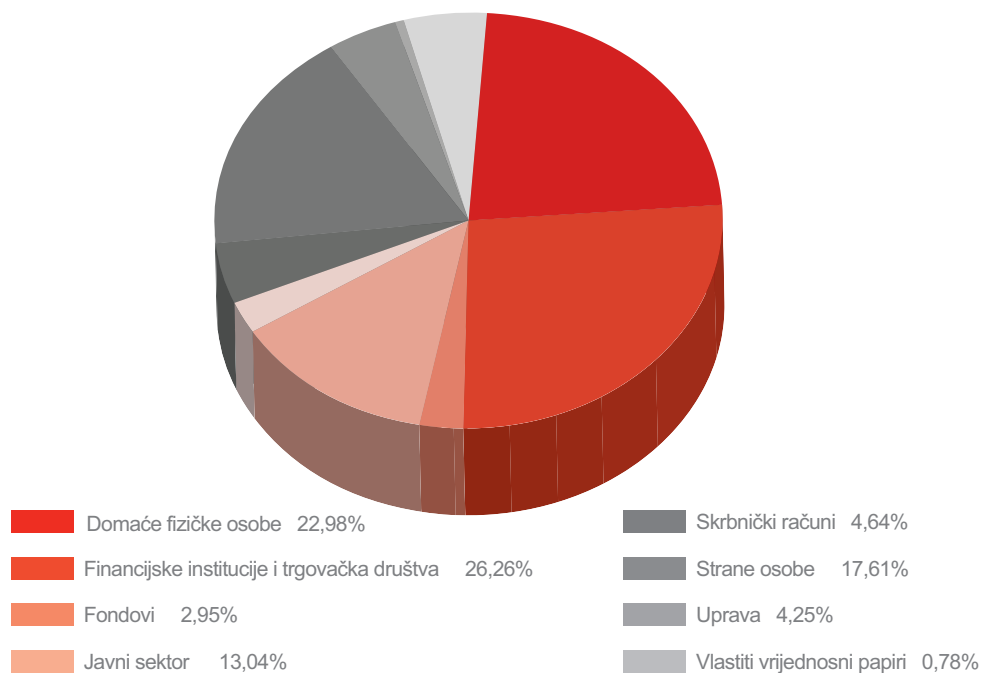
- Ukupno 49 izdavatelja koji su dostavili Upitnik za 2016., odnosno njih 44,55%, navelo je kako ima ustrojen sustav unutarnje revizije (u 2015. sustav unutarnje revizije imalo je 42,19% izdavatelja koji su dostavili Upitnik, a u 2014. njih 40,43%).
- Ukupno 49 izdavatelja koji imaju ustrojen sustav unutarnje revizije imalo je ukupnu tržišnu kapitalizaciju na dan 31. prosinca 2016. u iznosu od 101,1 mlrd. kuna (ukupna tržišna kapitalizacija 110 izdavatelja koji su dostavili Upitnik za 2016. godinu iznosila je na dan 31. prosinca 2016. godine 134,1 mlrd. kuna).
- Najviše izdavatelja koji imaju ustrojen sustav unutarnje revizije dolazi iz sektora turizma (10) i bankarskog sektora (devet), a zatim slijedi sektor prehrambene industrije (šest).
- Ukupno 80 izdavatelja koji su dostavili Upitnik za 2016., odnosno njih 72,73%, navelo je kako ima ustrojen sustav unutarnje kontrole (69,53% u 2015. te 69,50% izdavatelja u 2014. godini).
- Najviše izdavatelja koji imaju ustrojen sustav unutarnje kontrole dolazi iz turističkog sektora (20), a zatim slijede izdavatelji iz sektora prehrambene industrije i bankarskog sektora (devet izdavatelja iz svakog sektora).

Grafikon 1.25. Udio izdavatelja koji imaju ustrojen sustav unutarnje revizije u odnosu na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja (u mlrd. kn.)

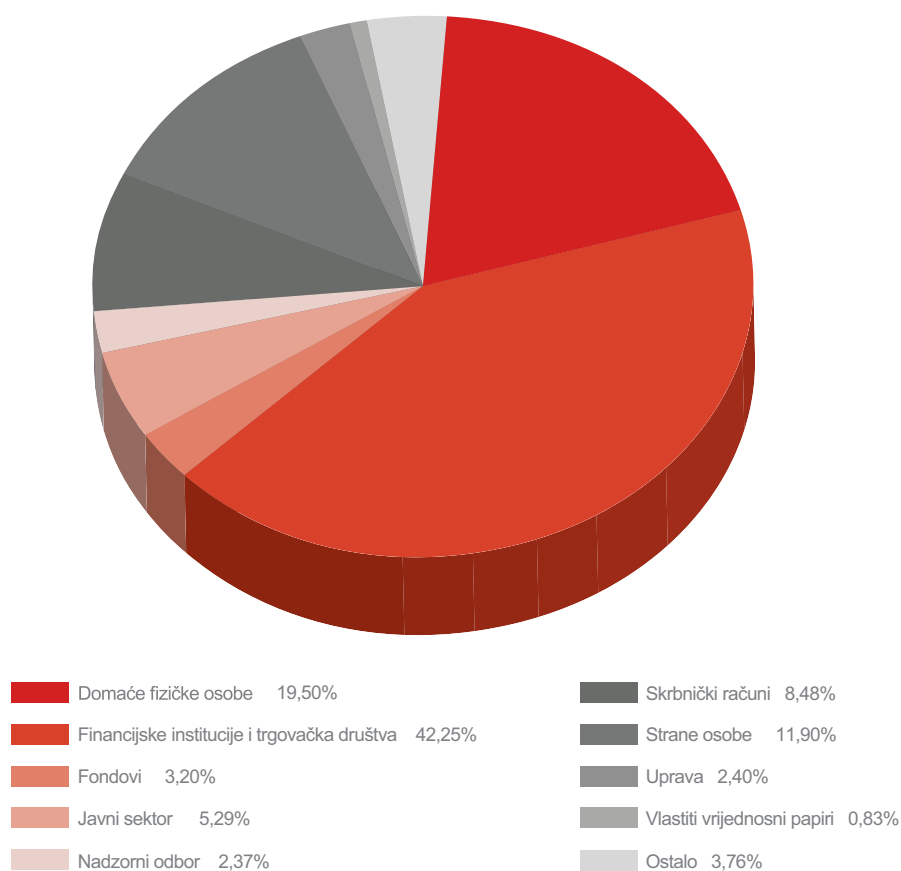
Izvor: Upitnik, Zagrebačka burza

Grafikon 1.26. Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji na dan 31.12.2016. imaju ustrojen sustav unutarnje revizije

Izvor: Upitnik, SKDD

Grafikon 1.27. Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji na dan 31.12.2016. nemaju ustrojen sustav unutarnje revizije

Izvor: Upitnik, SKDD

- Financijske institucije i trgovačka društva prevladavaju u vlasničkoj strukturi kako izdavatelja koji na dan 31. prosinca 2016. godine imaju ustrojen sustav unutarnje revizije tako i onih koji taj sustav na navedeni dan nemaju (26,26% odnosno 42,25%).

1.4.2. Upravljanje rizicima društva

Upravljanje rizicima u društvu od velike je važnosti, što se najbolje pokazalo i pokazuje se u vrijeme gospodarske i financijske krize te otežanih uvjeta poslovanja. Poseban je naglasak stavljen na financijske institucije. Propisima je uređeno mjerenje prudencijalnih rizika, koji obuhvaćaju tržišni, kreditni i operativni rizik te rizik likvidnosti. Pored navedenih, postoji i cijeli niz rizika koji se mogu pojaviti tijekom poslovanja određenog društva.

- Ukupno 38 izdavatelja (jedan manje nego prethodne godine) navelo je da ima propisan interni propis za prepoznavanje, upravljanje i sprječavanje nastanka rizika.

- Ukupno 31 izdavatelj (jednako kao i prethodne godine) naveo je kako je imenovao osobu zaduženu za upravljanje rizicima. Najviše izdavatelja koji su imenovali osobu zaduženu za upravljanje rizicima je iz sektora bankarstva (devet) te sektora prehrambene industrije, turizma i ostalih djelatnosti (tri izdavatelja iz svakog sektora).
- Kao najzastupljenije rizike u poslovanju tijekom 2016. izdavatelji su naveli rizik likvidnosti (57,27% izdavatelja) i kreditni rizik (30,9% izdavatelja), zatim kamatni rizik, rizik makroekonomskog okruženja, operativni rizik, politički te reputacijski rizik.
- Ukupno 36 izdavatelja navelo je kako se tijekom 2016. materijalizirao neki od rizika, a njih 33 (91,67%) uspjelo je kontrolirati i upravljati navedenim materijaliziranim rizikom.
- Najčešći rizici koji su se materijalizirali kod izdavatelja tijekom 2016. jesu kreditni rizik, rizik likvidnosti, operativni te valutni rizik.

1.4.3. Vanjska revizija

Prema Kodeksu korporativnog upravljanja društvo je dužno imati neovisne ovlaštene vanjske revizore kao važan instrument korporativnog upravljanja. Njihova je osnovna funkcija osigurati da financijski izvještaji društva adekvatno odražavaju stvarno stanje društva u cjelini. Neovisnim vanjskim revizorom smatra se onaj revizor koji nije vlasnički ni interesno povezan s društvom te ne pruža nikakve druge usluge društvu.

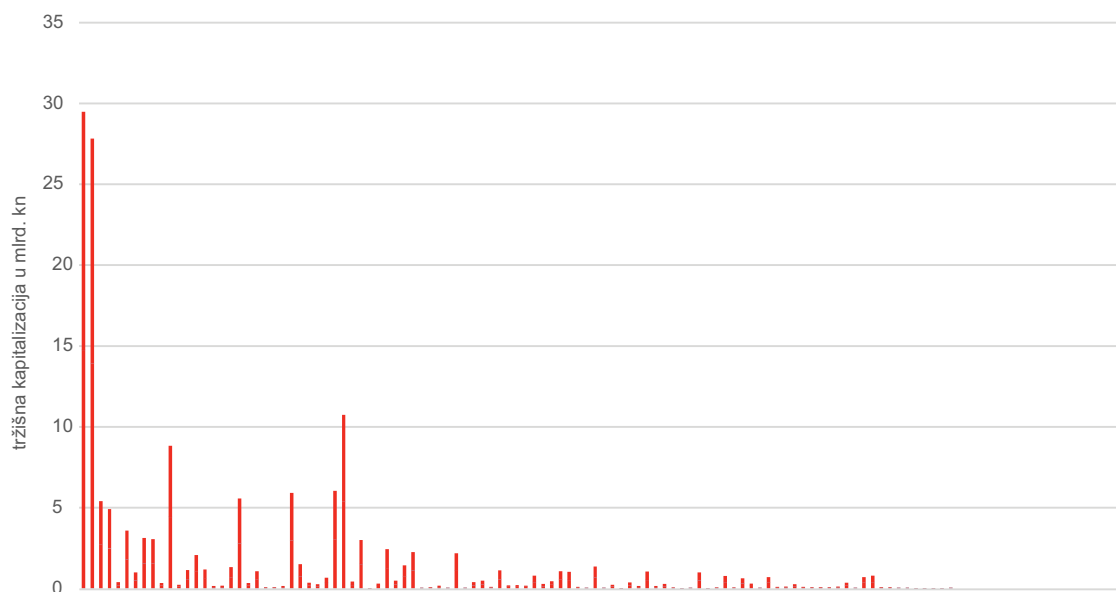
Revizori imaju ključnu ulogu u osiguranju da su financijski izvještaji pripremljeni na fer i pošten način.

- U 110 dostavljenih Upitnika za 2016. navedena su 33 različita revizorska društva koja su tijekom 2016. pružala usluge vanjske revizije izdavateljima. Najveći broj izdavatelja koji koriste usluge istog revizorskog društva jest 21.
- Ukupno 55 izdavatelja koristilo je u 2016. usluge najvećih revizorskih društava (engl. the Big Four). Najviše izdavatelja koji koriste usluge navedenih revizorskih društava je iz sektora turizma (devet), bankarskog sektora (sedam) te sektora prehrambene industrije i industrija-razno (šest izdavatelja iz svakog sektora).
- Tržišna kapitalizacija izdavatelja koji koriste usluge najvećih revizorskih društava iznosi 124,9 mlrd. kuna, odnosno 93,14% ukupne tržišne kapitalizacije izdavatelja koji su dostavili Upitnik za 2016. godinu.
- Prosječan broj godina korištenja usluga istog revizorskog društva od strane izdavatelja iznosi 6,46.
- Prosječan broj godina korištenja usluga istog ovlaštenog revizora u istom revizorskom društvu iznosi 4,6.
- Ukupno 101 izdavatelj naveo je bruto novčani iznos plaćen vanjskom revizorskom društvu za pružene usluge revizije tijekom 2016. godine. On je prosječno iznosio 315,2 tis. kuna, a kretao se u rasponu od 18,75 tis. kuna do 4,9 mil. kuna. Prosječan bruto novčani iznos isplaćen vanjskom revizorskom društvu 2015. godine iznosio je 330,1 tis. kuna.
- Ukupno šest izdavatelja navelo je da je tijekom 2016. isplatilo vanjskom revizorskom društvu novčani iznos za usluge različite od revizije. Prosječan isplaćeni bruto novčani iznos bio je 293,4 tis. kuna, a svi iznosi kretali su se u rasponu od 14,2 tis. kuna do 969,9 tis. kuna. Kao

ostale usluge koje su vanjski revizori pružali izdavateljima tijekom 2016. navedene su usluge poreznog i financijskog savjetovanja te usluge dubinskih snimanja.

- Ni jedan izdavatelj nije naveo da postoji povezanost vanjskog revizorskog društva i revizora s izdavateljem odnosno članovima uprave i nadzornog odbora te višeg rukovodećeg kadra izdavatelja (rodbinska i poslovna povezanost).

Grafikon 1.28. Prikaz korelacije između bruto novčanog iznosa plaćenog vanjskim revizorskim društvima za pružene usluge revizije tijekom 2016. i tržišne kapitalizacije (u mlrd. kn) izdavatelja

Izvor: Upitnik, Zagrebačka burza

Korelacija između bruto novčanog iznosa plaćenog vanjskim revizorskim društvima za pružene usluge revizije tijekom 2016. i tržišne kapitalizacije izdavatelja iznosi visokih 0,840904.

1.5. Odnosi s ulagateljima

Prema Kodeksu korporativnog upravljanja uprava izdavatelja dužna je ulagateljima učiniti dostupnim uravnotežene podatke koji se odnose i na pozitivne i na negativne strane poslovanja izdavatelja kako bi se ulagateljima omogućilo da na ispravan način razumiju i prosude stanje izdavatelja te na temelju tako prikupljenih podataka donesu odluke o svojim ulaganjima.

1.5.1. Internetske stranice izdavatelja

Izdavatelj je dužan, putem vlastitih javno dostupnih internetskih stranica, osigurati učinkovitu i praktičnu razmjenu informacija. Radi jednakog odnosa prema svim dioničarima, neovisno o državi podrijetla, izdavatelj sve podatke koje objavljuje treba objaviti na svojoj internetskoj stranici na hrvatskom i na engleskom jeziku.

- Svi izdavatelji koji su dostavili Upitnik za 2016. godinu odgovorili su kako imaju vlastite internetske stranice na hrvatskom jeziku, a 76 izdavatelja, odnosno njih 69,1%, odgovorilo je da ima vlastite internetske stranice i na engleskom jeziku.
- Ukupno 33 izdavatelja odnosno njih 30% navelo je da imaju ustrojen zaseban odjel ili zaposlenike koji su isključivo zaduženi za odnose s javnošću (ulagateljima). Ustrojen zaseban odjel ili zaposlenike koji su zaduženi isključivo za odnose s javnošću (ulagateljima) ima najviše izdavatelja iz sektora bankarstva (sedam izdavatelja), sektora prehrambene industrije (četiri izdavatelja) te sektora telekomunikacija i turizma (tri izdavatelja iz svakog sektora).
- Ukupno 26 izdavatelja, odnosno njih 23,64%, navelo je kako ima objavljen kalendar važnih događanja na svojim internetskim stranicama. U 2015. godini 31,25% izdavatelja navelo je kako ima objavljen kalendar važnih događanja na svojim internetskim stranicama.
- Ukupno 14 izdavatelja navelo je da je održalo jednu ili više konferencija za novinare tijekom 2016. godine. Najveći broj konferencija za novinare koje je održao jedan izdavatelj jest 12, a izdavatelji su u prosjeku održali tri takve konferencije. Kao najčešći razlozi sazivanja konferencija za novinare navedeni su predstavljanje rezultata poslovanja i značajnih poslova i investicija te prezentiranje novih proizvoda.

1.5.2. Isplata dividende

Vlasništvo nad dionicom daje njezinom vlasniku pravo na isplatu dividende. Odluku o isplati dividende donosi glavna skupština na prijedlog uprave društva. Dividenda se može isplatiti u novcu ili u dionicama. Također, uprava društva uz suglasnost nadzornog odbora može donijeti odluku o isplati predujma dividende.

- Na temelju podataka iz 110 dostavljenih Upitnika, 32 izdavatelja dionica, odnosno njih 29,1%, donijela su odluku o isplati dividende tijekom 2016. godine.
- Prosječan iznos dividende po dionici u 2016. iznosio je 94,78 kuna (u 2015. iznosio je 218,13 kuna).

- Najviše izdavatelja koji su tijekom 2016. donijeli odluku o isplati dividende bilo je kao i 2015. godine iz turističkog sektora (sedam), a zatim iz sektora prehrambene industrije i bankarstva (četiri izdavatelja iz svakog sektora).
- Ukupna tržišna kapitalizacija izdavatelja koji su tijekom 2016. donijeli odluku o isplati dividende na kraju godine iznosila je 72,34 mlrd. kuna. Najveću tržišnu kapitalizaciju od izdavatelja koji su donijeli odluku o isplati dividende u 2016. imao je izdavatelj iz sektora bankarstva (14,7 mlrd. kuna), a najmanju izdavatelj iz sektora ostalih djelatnosti (20,65 mil. kuna).

2. Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju izdavatelja korporativnih obveznica

- Na kraju 2016. bilo je izdano ukupno 16 korporativnih obveznica 14 različitih izdavatelja, od kojih je 12 dostavilo ispunjeni Upitnik za 2016. godinu.
- Kamata se kretala od 3,1250% do 9,7500%, odnosno u prosjeku je iznosila 5,7695% (na kraju 2015. kamata je u prosjeku iznosila 6,1083%).
- Korporativne obveznice triju izdavatelja povučene su s uvrštenja na službenom tržištu tijekom 2016. (obveznice su dospjele tijekom 2016.).
- Četiri su izdavatelja tijekom 2016. izdala nove korporativne obveznice, od čega su tri obveznice uvrštene na službeno, a jedna na redovito tržište Zagrebačke burze.
- Na kraju 2016. jedan izdavatelj obveznica bio je iz financijskog (bankarski sektor), a ostalih 13 iz nefinancijskog sektora. Iz nefinancijskog sektora po tri izdavatelja obveznica bavila su se telekomunikacijama, građevinarstvom i ostalim djelatnostima, a po jedan izdavatelj bio je iz sektora transporta, sektora trgovine, farmaceutske sektora i energetskog sektora.
- Ni jedan izdavatelj korporativnih obveznica nije na dan 31. prosinca 2016. godine bio u stečaju.

2.1. Kapital i podrijetlo kapitala

Temeljni kapital

U Tablici 2.1. prikazani su podaci o temeljnom kapitalu izdavatelja korporativnih obveznica i izdavatelja dionica i korporativnih obveznica.

Tablica 2.1. Temeljni kapital izdavatelja obveznica na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

Izdavatelji obveznica	Broj izdavatelja				2014.	2015.	2016.
	2014.	2015.	2016.				
s uvrštenim dionicama	3	5	4	Temeljni kapital	385.428.710	1.268.189.840	1.132.737.840
				Tržišna kapitalizacija	171.500.273	257.339.378	382.968.369
bez uvrštenih dionica	9	8	10	Temeljni kapital	23.190.111.948	23.044.712.948	26.877.969.148
				Tržišna kapitalizacija	2.471.273.177	1.531.809.372	4.414.822.544
UKUPNO	12	13	14	Temeljni kapital	23.575.540.658	24.312.902.788	28.010.706.988
				Tržišna kapitalizacija	2.642.773.449	1.789.148.749	4.797.790.912

Izvor: sudski registar, Zagrebačka burza

- Od 14 izdavatelja korporativnih obveznica četiri su imala uvrštene i dionice na uređenom tržištu Zagrebačke burze na kraju 2016. godine.
- Ukupni temeljni kapital svih izdavatelja korporativnih obveznica povećao se za 15,21% na kraju 2016. u odnosu na godinu prije, dok se broj izdavatelja povećao za jednog. Temeljni kapital izdavatelja korporativnih obveznica s uvrštenim dionicama smanjio se za 10,68% na kraju 2016. u odnosu na godinu prije (broj izdavatelja smanjio se za jednog). Temeljni kapital izdavatelja korporativnih obveznica bez uvrštenih dionica povećao se za 16,63% (broj izdavatelja povećao se za dva).
- Ukupna tržišna kapitalizacija svih izdavatelja korporativnih obveznica povećala se za 168,16% na kraju 2016. u odnosu na prethodnu godinu. Tržišna kapitalizacija izdavatelja korporativnih obveznica s uvrštenim dionicama povećala se za 48,82% na kraju 2016. u odnosu na prethodnu godinu, dok se tržišna kapitalizacija izdavatelja korporativnih obveznica bez uvrštenih dionica povećala za 188,21%.

2.1.1. Vlasnička struktura izdavatelja korporativnih obveznica

Podaci o vlasničkoj strukturi izdavatelja obveznica izrađeni su na temelju podataka SKDD-a i stoga su analizirani samo izdavatelji korporativnih obveznica koji su osnovani kao dionička društva (10 izdavatelja).

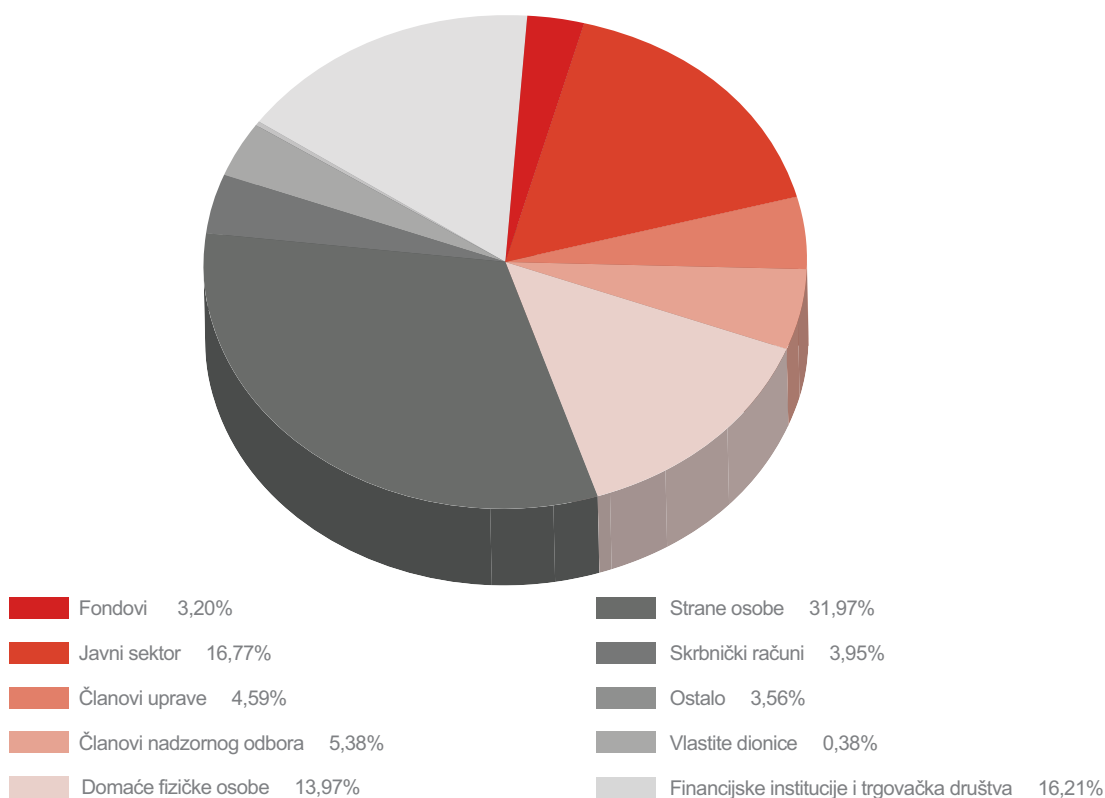
Vlasnička struktura promatrana je po grupama dioničara na način da ukupan zbroj svih grupa čini 100% vlasničke strukture izdavatelja, što znači da jedan dioničar može biti raspoređen samo u jednu grupu.

Grupe na koje je podijeljena struktura dioničkih društava su sljedeće:

- vlastite dionice
- financijske institucije i trgovačka društva
- fondovi (investicijski i mirovinski fondovi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj)
- javni sektor (Republika Hrvatska)
- članovi uprave
- članovi nadzornog odbora
- domaće fizičke osobe (osim članova uprave i nadzornog odbora)
- strane osobe (osim članova uprave i nadzornog odbora)
- skrbnički računi
- ostalo.

Na Grafikonu 2.1. prikazana je vlasnička struktura izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31. prosinca 2016. prema prethodno navedenim kategorijama.

Grafikon 2.1. Vlasnička struktura izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31.12.2016.

Izvor: SKDD

- U vlasničkoj strukturi izdavatelja korporativnih obveznica koji su osnovani kao dionička društva najveći udio imale su strane osobe, i to 31,97% (29,85% 2015.), zatim slijedi javni sektor s udjelom od 16,77% (15,51% 2015.) te financijske institucije i trgovačka društva s udjelom od 16,21% (15,44% 2015.).

2.2. Tijela izdavatelja

U nastavku su analizirani podaci o tijelima izdavatelja obveznica, i to posebno za upravu, a posebno za nadzorni odbor. Podaci o glavnoj skupštini nisu analizirani s obzirom na to da izdavatelji obveznica imaju različite pravne oblike (dioničko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću, poseban pravni oblik).

Devet izdavatelja obveznica koji su oblikovani kao dioničko društvo ima dualistički sistem organizacije društva, odnosno uz glavnu skupštinu imaju još dva tijela društva: upravu, koja vodi i zastupa društvo, i nadzorni odbor, koji nadzire poslove društva, dok jedan ima monistički sustav organizacije društva.

2.2.1. Uprava

U nastavku su analizirani podaci o članovima uprave izdavatelja obveznica koji su organizirani kao dioničko društvo na dan 31. prosinca 2014., 2015. i 2016. godine.

Uprava se može sastojati od jedne ili više osoba (direktora). Broj članova uprave propisuje se statutom izdavatelja. ZTD ne propisuje obvezni broj članova uprave.

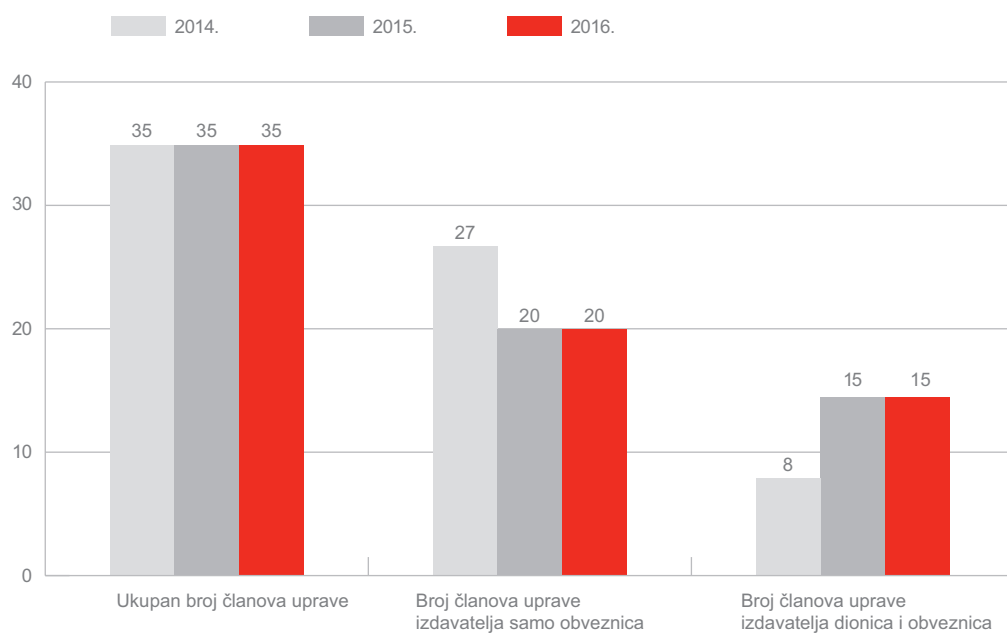
Članovi uprave mogu biti samo fizičke osobe koje su potpuno poslovno sposobne.

Podaci o veličini i strukturi uprave i nadzornog odbora analizirani su samo za one izdavatelje obveznica koji su organizirani kao dioničko društvo (10 izdavatelja).

U nastavku je analiziran broj članova uprave dioničkih društava izdavatelja korporativnih obveznica, kojih je bilo deset na kraju 2016. i 2014. odnosno 11 na kraju 2015. godine.

Na Grafikonu 2.2. prikazan je ukupan broj članova uprave izdavatelja obveznica na kraju 2014., 2015. i 2016. godine.

Grafikon 2.2. Ukupan broj članova uprave na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

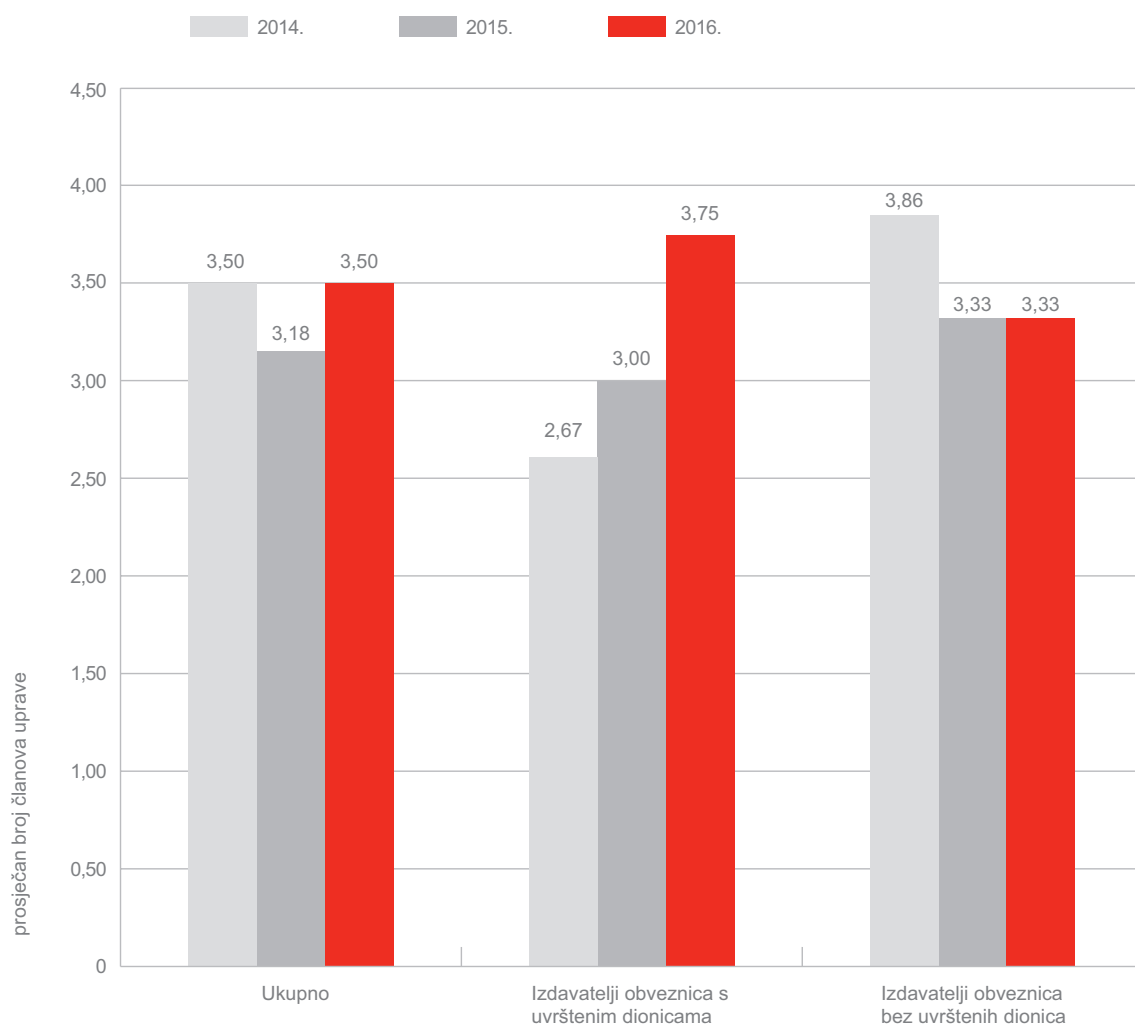

Izvor: sudski registar, Hanfa

- Na dan 31. prosinca 2016. najveći broj članova uprave bio je pet, koliko su ih imala dva izdavatelja obveznica. Pet izdavatelja imalo je četiri člana uprave, dva izdavatelja imala su dva člana uprave te jedan jednog člana uprave.

Na Grafikonu 2.3. prikazan je prosječan broj članova uprave izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31. prosinca 2014., 2015. i 2016. godine.

Grafikon 2.3. Prosječan broj članova uprave izdavatelja obveznica na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

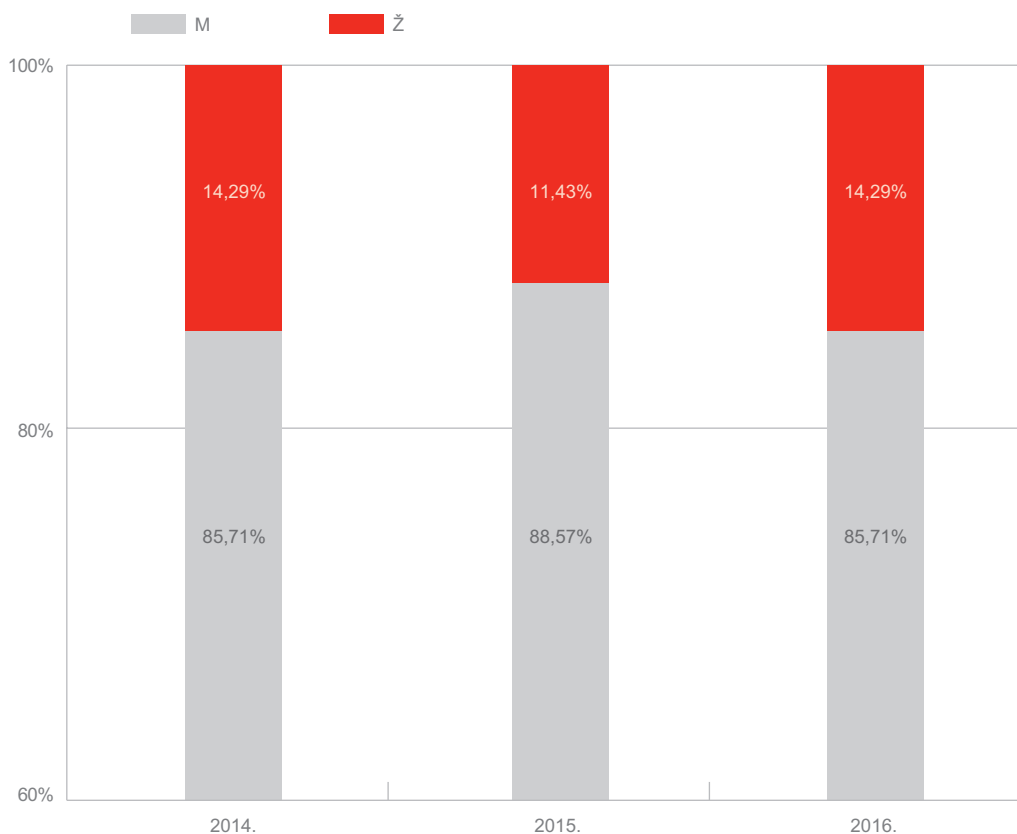
Izvor: sudski registar, Hanfa

Struktura članova uprave prema spolu, dobi i stručnoj spremi

- Broj žena u upravi izdavatelja korporativnih obveznica iznosio je pet na dan 31. prosinca 2016. godine. Na dan 31. prosinca 2015. ženu u upravi imala su četiri izdavatelja korporativnih obveznica.
- Na dan 31. prosinca 2016. najviše članova uprave izdavatelja korporativnih obveznica (48,72%) imalo je 35 – 45 godina, njih 30,76% imalo je 45 – 55 godina, 15,39% njih bilo je starije od 55 godina, a samo ih je 5,13% bilo mlađe od 35 godina.
- Što se tiče stručne spreme članova uprave izdavatelja korporativnih obveznica, svi su imali visoku stručnu spremu, a njih 7,69% imalo je titulu doktora znanosti.

Na Grafikonu 2.4. prikazan je udio žena u upravi izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31. prosinca 2014., 2015. i 2016. godine.

Grafikon 2.4. Udio žena u upravi izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

Izvor: sudski registar, Hanfa

Poslovník o radu uprave

- Osam izdavatelja korporativnih obveznica navelo je kako ima interni propis rada uprave (poslovník o radu uprave) za 2016. godinu, od čega je jedan izdavatelj naveo da se taj propis mijenjao tijekom godine. Kao razlog za izmjenu internog propisa rada uprave navedeni izdavatelj naveo je promjenu dužine trajanja mandata članova uprave.

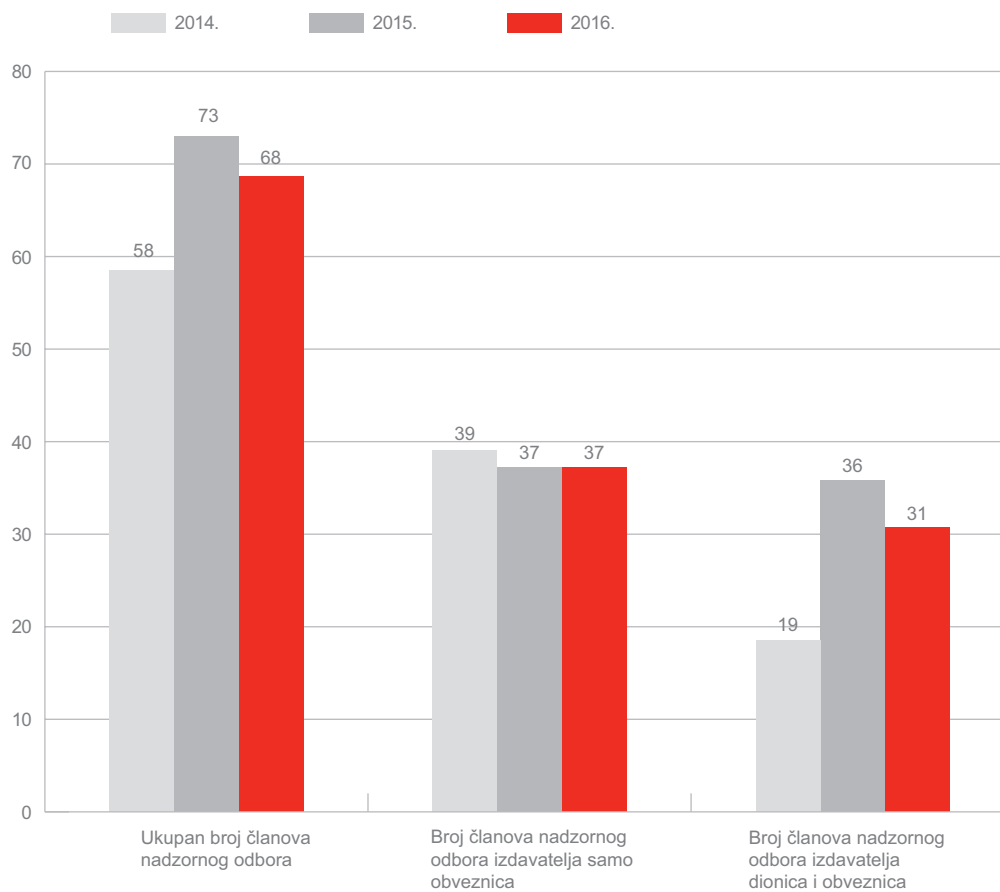
Sjednice uprave

- Šest izdavatelja korporativnih obveznica navelo je kako imaju raspored održavanja sjednica uprave za 2016., dok su tri izdavatelja navela kako imaju mogućnost sudjelovanja na sjednicama uprave putem opunomoćenika.
- Prosječan broj održanih sjednica uprave bio je 45 (pri čemu je najveći broj održanih sjednica bio 124, a najmanji osam).

2.2.2. Nadzorni odbor

Na Grafikonu 2.5. prikazan je ukupan broj članova nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica na kraju 2014., 2015. i 2016. godine.

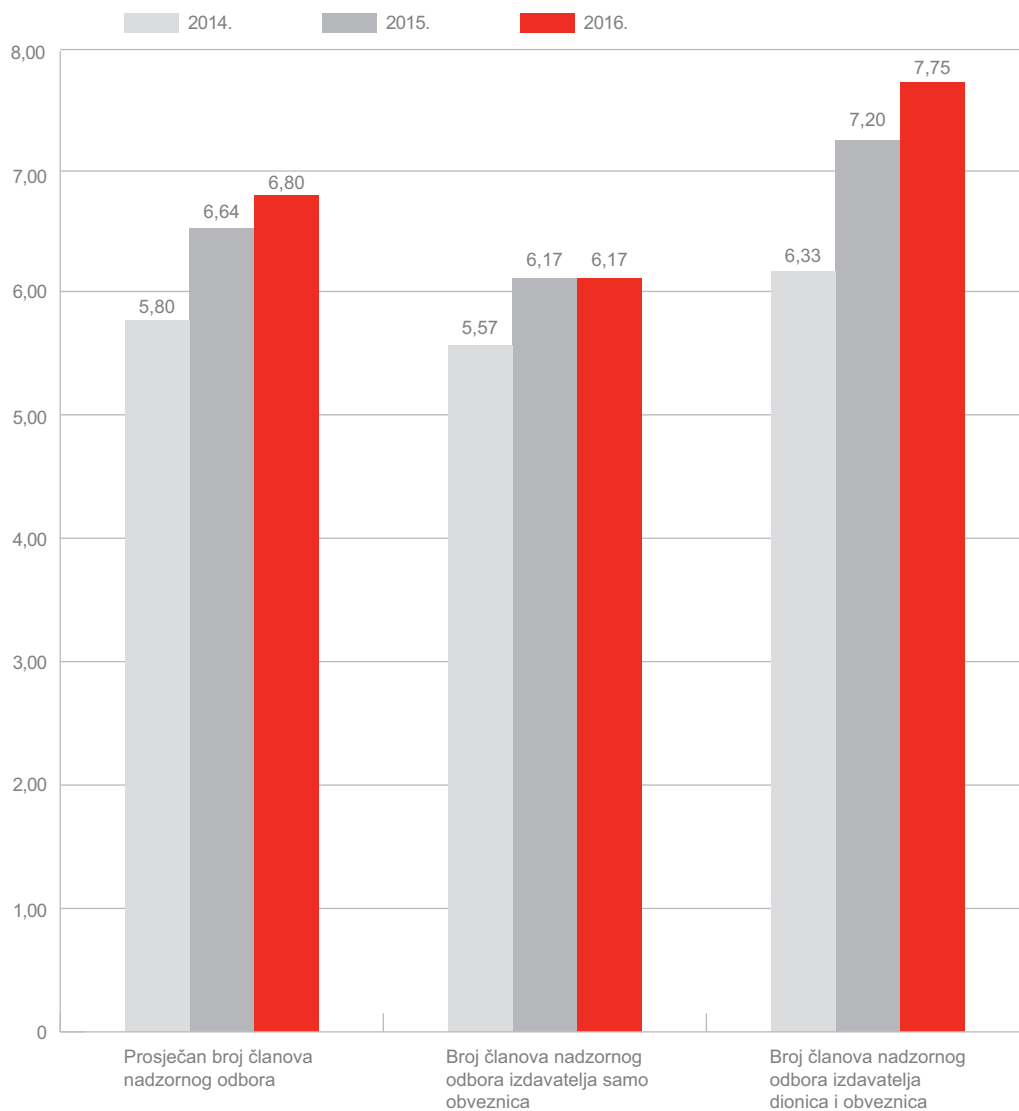
Grafikon 2.5. Ukupan broj članova nadzornog odbora na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

Izvor: sudski registar

Na Grafikonu 2.6. prikazan je prosječan broj članova nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31. prosinca 2014., 2015. i 2016. godine.

Grafikon 2.6. Prosječan broj članova nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

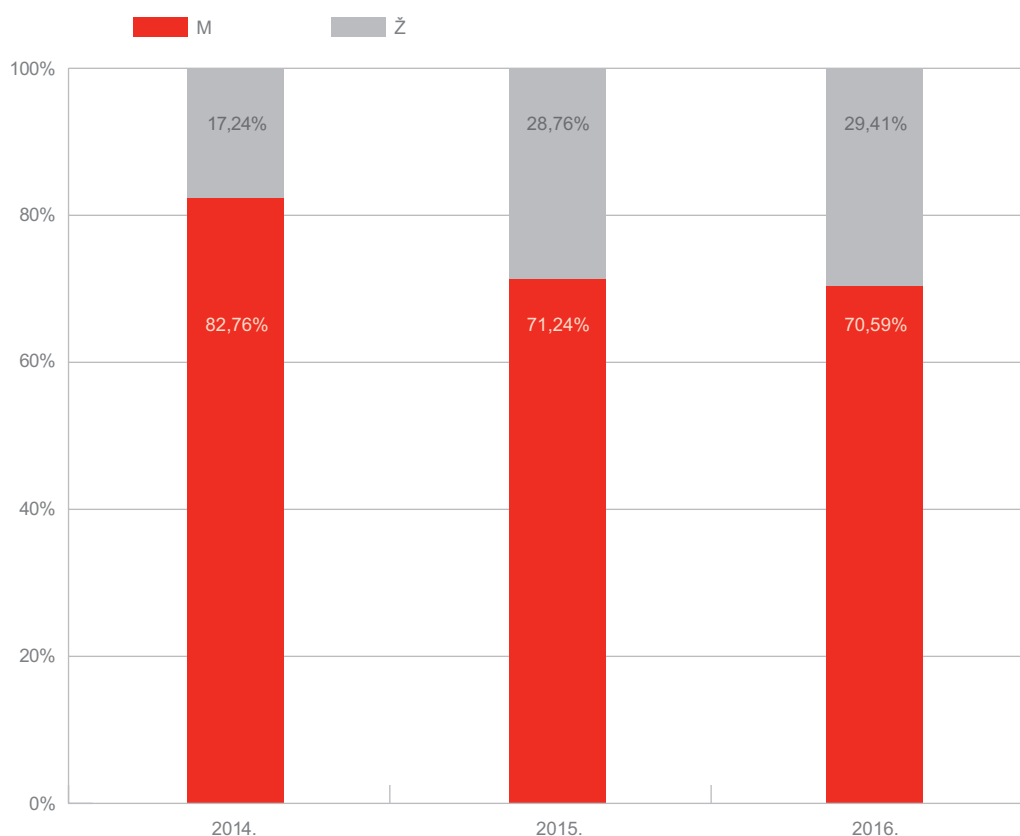

Izvor: sudski registar

Struktura članova nadzornog odbora prema spolu, dobi i stručnoj spremi

Na Grafikonu 2.7. prikazan je udio žena u nadzornom odboru izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31. prosinca 2014., 2015. i 2016. godine.

Grafikon 2.7. Udio žena u nadzornom odboru izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.

Izvor: sudski registar

- U promatranom razdoblju prosječan udio žena u nadzornim odborima izdavatelja korporativnih obveznica iznosio je 25,14%, što je više od prosječnog broja žena u upravama izdavatelja korporativnih obveznica u istom razdoblju (13,34%), ali je još uvijek daleko od uravnotežene zastupljenosti.
- Na dan 31. prosinca 2016. najviše članova nadzornih odbora izdavatelja korporativnih obveznica (33,33%) imalo je više od 55 godina, njih 34,92% je imalo 35 – 45 godina, 26,99% ih je imalo 45 – 55 godina, dok ih je 4,76% bilo mlađe od 35 godina.
- Što se tiče stručne spreme članova nadzornih odbora izdavatelja korporativnih obveznica, najviše njih (84,13%) imalo je visoku stručnu spremu, njih 15,87% imalo je nižu ili srednju stručnu spremu, dok je 12,7% članova nadzornih odbora imalo titulu doktora znanosti.

Komisije nadzornog odbora

- Devet izdavatelja navelo je da ima osnovanu komisiju za reviziju u 2016. godini, dok po četiri izdavatelja imaju osnovanu komisiju za nagrađivanje i komisiju za imenovanja.

Interne procedure rada komisija

- Sedam od devet izdavatelja koji imaju osnovanu komisiju za reviziju u 2016. navelo je da imaju i interne procedure rada komisije za reviziju.
- Tri od četiri izdavatelja koji imaju komisiju za nagrađivanje imaju donesene i interne procedure rada navedene komisije. Jedan izdavatelj koji ima osnovanu komisiju za imenovanja nema interne procedure rada navedene komisije.
- Tri izdavatelja navela su da izrađuju izvješća o radu komisija, a izvješća komisija jednog izdavatelja dostupna su i javnosti.

Sastanci

- Sedam od devet izdavatelja koji imaju osnovanu komisiju za reviziju u 2016. navelo je kako se ta komisija i sastala tijekom 2016. godine. Komisije za reviziju u prosjeku su održale 2,56 sastanaka tijekom 2016. godine.
- Dva izdavatelja održala su tijekom 2016. ukupno šest sastanaka komisije za nagrađivanje, a također dva izdavatelja održala su ukupno šest sastanaka komisije za imenovanja.

Ostale komisije

- Četiri izdavatelja navela su da imaju osnovanu dodatnu komisiju u 2016. godini. Nazivi dodatnih komisija su: odbor za rizike, komisija/odbor za korporativno upravljanje te komisija za praćenje sinergijskih projekata.

2.3. Naknade

2.3.1. Naknade članovima uprave

Šest izdavatelja korporativnih obveznica navelo je da ima politiku nagrađivanja članova uprave u 2016. godini (jednako kao i u 2015. i 2014.).

U Tablici 2.2. prikazan je broj izdavatelja koji su dostavili prosječan fiksni i varijabilni bruto iznos isplaćen članovima uprave izdavatelja korporativnih obveznica, prosječan iznos ostalih nagrada isplaćenih članovima uprave te prosječan novčani iznos opcija koje imaju članovi uprave i odgovarajući iznos tijekom 2016., 2015. i 2014. godine.

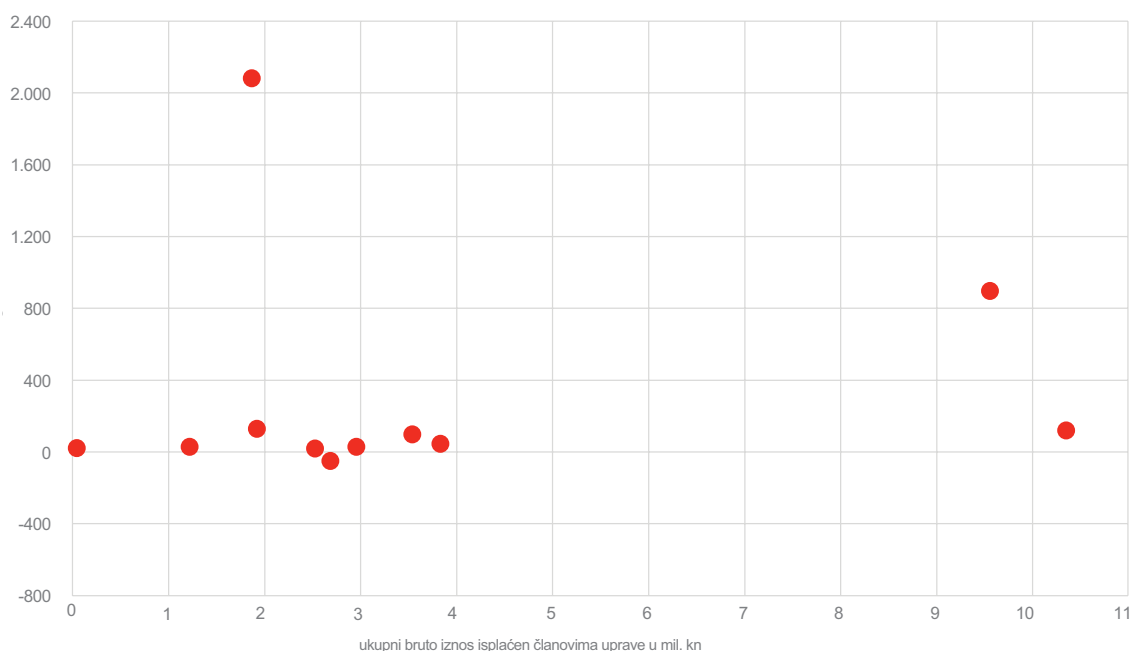
Tablica 2.2. Iznosi isplaćenih naknada članovima uprave izdavatelja korporativnih obveznica tijekom 2016., 2015. i 2014.

		Prosječan bruto iznos isplaćen članovima uprave tijekom godine		Prosječan iznos ostalih nagrada isplaćenih članovima uprave tijekom godine	Prosječan novčani iznos opcija koje imaju članovi uprave
		Fiksni iznos	Varijabilni iznos		
2016.	Broj izdavatelja	11	4	1	1
	Iznos	4.263.922	1.004.093	4.796.452	2.181.511
2015.	Broj izdavatelja	11	4	0	1
	Iznos	3.676.886	2.675.902	0	5.622.555
2014.	Broj izdavatelja	11	4	1	2
	Iznos	2.858.047	1.222.545	2.304.000	85.187.595

Izvor: Upitnik

- I u 2016. došlo je do značajnog rasta prosječnih bruto fiksnih iznosa isplaćenih članovima uprave, dok se prosječan bruto varijabilni iznos isplaćen članovima uprave smanjio za 62,78% u odnosu na 2015. godinu.
- Dva izdavatelja navela su kako se glavnoj skupštini podnosi godišnji izvještaj o nagradama članovima uprave.

Grafikon 2.8. Ukupni bruto fiksni iznos (u mil. kn) isplaćen članovima uprave tijekom 2016. u odnosu na konsolidirani financijski rezultat izdavatelja (u mil. kn)

Izvor: Upitnik, Zagrebačka burza

2.3.2. Naknade članovima nadzornog odbora

- Dva izdavatelja korporativnih obveznica navela su kako visinu nagrade članovima nadzornog odbora određuje statut, a jedan izdavatelj naveo je kako visinu nagrade određuje glavna skupština. Ostali izdavatelji nisu odgovorili.

U Tablici 2.3. prikazan je broj izdavatelja koji su dostavili prosječan fiksni i varijabilni bruto iznos isplaćen članovima nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica i prosječan iznos ostalih nagrada isplaćenih članovima nadzornog odbora te odgovarajući iznos tijekom 2016., 2015. i 2014. godine.

Tablica 2.3. Iznosi isplaćenih naknada članovima uprave nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica tijekom 2016., 2015. i 2014.

		Prosječan bruto iznos isplaćen članovima nadzornog odbora tijekom godine		Prosječan iznos ostalih nagrada isplaćenih članovima nadzornog odbora
		Fiksni iznos	Varijabilni iznos	
2016.	Broj izdavatelja	9	1	1
	Iznos	423.449	21.760	9.910
2015.	Broj izdavatelja	9	1	1
	Iznos	505.085	25.680	6.897
2014.	Broj izdavatelja	9	0	1
	Iznos	493.758	0	126.951

Izvor: Upitnik

- Samo je jedan izdavatelj (tri izdavatelja u 2015.) naveo kako se glavnoj skupštini tijekom 2016. podnosio godišnji izvještaj o nagradama članovima nadzornog odbora.

2.3.3. Transakcije s povezanim osobama

- Pet izdavatelja (jednako kao i u 2015.) navelo je da imaju interni propis postupanja u slučajevima transakcija s povezanim osobama u 2016. godini.

U Tablici 2.4. prikazan je iznos prijavljenih transakcija tijekom 2014., 2015. i 2016. koje je izdavatelj korporativnih obveznica sklopio sa sljedećim interesnim skupinama: s dioničarima koji imaju više od 5% temeljnog kapitala izdavatelja, s članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja, s višim rukovodstvom izdavatelja te unutar grupe kojoj izdavatelj pripada ili joj je na vrhu.

Tablica 2.4. Prosječan iznos prijavljenih transakcija s povezanim osobama tijekom 2014., 2015. i 2016. .

		Bruto novčani iznos poslova (transakcija s povezanim osobama) koje je izdavatelj sklopio			
		s dioničarima koji imaju više od 5% temeljnog kapitala izdavatelja	s članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja	s višim rukovodstvom izdavatelja	unutar grupe kojoj pripada ili joj je na vrhu
2016.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	2	2	1	4
	Prosječan iznos transakcije u kunama	3.780.588.017	9.111.820	29.761.977	361.361.308
2015.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	2	1	1	4
	Prosječan iznos transakcije u kunama	2.740.055.064	13.065.650	34.542.009	284.748.431
2014.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	3	2	1	2
	Prosječan iznos transakcije u kunama	3.100.146.394	39.994.278	65.746.601	867.586.358

Izvor: Upitnik

- Tijekom 2016., jednako kao i prethodnih godina, daleko najveći iznos transakcija s povezanim osobama izdavatelji su sklopili s dioničarima koji imaju više od 5% temeljnog kapitala izdavatelja.

2.3.4. Sukob interesa

- Pet izdavatelja navelo je kako ima interni propis za prepoznavanje, sprječavanje i prijavljivanje sukoba interesa u 2016. godini (dva manje nego u 2015.). Kao osnovne postavke internog propisa u vezi sa sukobom interesa izdavatelji su naveli sljedeće: zakonitost i transparentnost rada i poslovanja, profesionalnost, stručnost, savjesnost, objektivnost, neovisnost, nepristranost u radu te borba protiv korupcije.
- Ni u jednom izdavatelju tijekom 2016. nije prijavljen slučaj sukoba interesa.

2.4. Revizija i kontrola

2.4.1. Unutarnja revizija i kontrola

- Devet izdavatelja navelo je kako ima sustav unutarnje kontrole u 2016. godini (jednako kao i u 2015.).
- Osam izdavatelja navelo je kako ima sustav unutarnje revizije u 2016. godini (jednako kao i u 2015.).

2.4.2. Upravljanje rizicima društva

- Pet izdavatelja (jedan manje nego 2015.) navelo je kako imaju propisan interni propis za prepoznavanje, upravljanje i sprječavanje nastanka rizika u 2016. godini.
- Sedam izdavatelja (osam izdavatelja u 2015.) navelo je kako su imenovali osobu zaduženu za upravljanje rizicima u 2016. godini. Kao funkciju navedene osobe izdavatelji su naveli direktora financija, člana uprave, internog revizora te rukovoditelja službe upravljanja sigurnošću i zaštite okoliša.
- Kao najzastupljeniji rizik u izdavateljima korporativnih obveznica naveden je operativni rizik. Od ostalih rizika navedeni su još i rizik likvidnosti, kamatni rizik, kreditni rizik, politički rizik te rizik makroekonomskog okruženja.
- Tri izdavatelja (četiri u 2015.) navela su kako se tijekom 2016. materijalizirao neki od sljedećih rizika: rizik makroekonomskog okruženja, kreditni rizik te rizik druge ugovorne strane. Kao uzroci nastajanja navedenih rizika navedena je cjelokupna gospodarska situacija te loša financijska situacija kod kupaca.
- Svi izdavatelji kod kojih se materijalizirao neki od rizika uspjeli su kontrolirati i upravljati navedenim rizicima.

2.4.3. Vanjska revizija

- Ukupno 12 izdavatelja korporativnih obveznica koristilo je usluge osam različitih vanjskih revizora tijekom 2016. godine. Osam izdavatelja koristilo je usluge najvećih revizorskih društava (engl. the Big Four).
- Najveći broj izdavatelja koji su koristili usluge istog revizorskog društva je pet.
- Tri od četiri izdavatelja korporativnih obveznica koji su ujedno i izdavatelji dionica koristila su usluge istog revizorskog društva, i to iz grupe najvećih revizorskih društava.
- Na kraju 2016. prosječan broj godina korištenja usluga istog vanjskog revizorskog društva iznosio je 3,67 (3,92 u 2015. odnosno 5,08 u 2014. godini).
- Na kraju 2016. prosječan broj godina korištenja usluga istog ovlaštenog vanjskog revizora u istom revizorskom društvu iznosio je 2,5 (2,42 u 2015. odnosno 3,82 u 2014. godini).
- Bruto novčani iznos plaćen vanjskom revizorskom društvu za pružene usluge revizije tijekom 2016. navelo je 12 izdavatelja, a iznos se kretao od 68,5 tis. kuna do 912,5 tis. kuna. U prosjeku, vanjskim revizorima izdavatelji su isplatili 412,1 tis. kuna (350,3 tis. kuna u 2015.) za pružene usluge revizije tijekom 2016. godine.

- Bruto novčani iznos plaćen vanjskom revizorskom društvu za ostale pružene usluge tijekom 2016. navela su dva izdavatelja te je on u prosjeku iznosio 174,4 tis. kuna. Kao usluge koje nisu revizorske, a za koje su izdavatelji tijekom 2016. isplatili novčane iznose vanjskim revizorskim društvima, navedene su usluge stručnog usavršavanja i poreznog savjetovanja.
- Ni jedan izdavatelj korporativnih obveznica nije naveo da postoji povezanost vanjskog revizorskog društva i revizora s izdavateljem odnosno članovima uprave i nadzornog odbora te višeg rukovodećeg kadra izdavatelja.

Popis tablica

Broj tablice	Naziv	Stranica
1.1.	Podjela izdavatelja prema grupama djelatnosti na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	7
1.2.	Iznosi naknada članovima uprave izdavatelja dionica tijekom 2016., 2015. i 2014. (u kn)	30
1.3.	Iznosi naknada članovima nadzornog odbora izdavatelja dionica tijekom 2016., 2015. i 2014. (u kn)	34
1.4.	Prosječan iznos prijavljenih transakcija s povezanim osobama tijekom 2014., 2015. i 2016. (u kn)	36
2.1.	Temeljni kapital izdavatelja obveznica na dan 31.12.2014., 2015. i 2016	46
2.2.	Iznosi isplaćenih naknada članovima uprave izdavatelja korporativnih obveznica tijekom 2016., 2015. i 2014.	56
2.3.	Iznosi isplaćenih naknada članovima uprave nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica tijekom 2016., 2015. i 2014.	57
2.4.	Prosječan iznos prijavljenih transakcija s povezanim osobama tijekom 2014., 2015. i 2016.	58

Popis grafikona

Broj grafikona	Naziv	Stranica
1.1.	Tržišna kapitalizacija uređenog tržišta Zagrebačke burze na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	8
1.2.	Vlasnička struktura izdavatelja dionica na dan 31.12.2016.	10
1.3.	Vlasnička struktura izdavatelja dionica na dan 31.12.2016. u odnosu na tržišnu kapitalizaciju (u mlrd. kn)	11
1.4.	Vlasnička struktura izdavatelja dionica na dan 31.12.2016. u odnosu na <i>free float</i>	12
1.5.	Podrijetlo kapitala izdavatelja na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	13
1.6.	Udio domaćeg i stranog kapitala u izdavateljima dionica na dan 31.12.2016. u odnosu na <i>free float</i>	14
1.7.	Prosječan broj članova uprave prema vrsti tržišta na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	16
1.8.	Zastupljenost muškaraca i žena u upravama na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	17
1.9.	Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji imaju interni propis rada uprave na dan 31.12.2016.	18
1.10.	Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji nemaju interni propis rada uprave na dan 31.12.2016.	19
1.11.	Udio članova uprave koji su istovremeno članovi uprave/nadzornog odbora drugih društava u 2014., 2015. i 2016.	21
1.12.	Prosječan broj članova nadzornog odbora prema vrsti tržišta na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	22
1.13.	Prosječan broj članova nadzornog odbora na dan 31.12.2016. s obzirom na <i>free float</i>	23
1.14.	Udio nezavisnih članova nadzornog odbora kod izdavatelja na službenom tržištu u odnosu na ukupnu tržišnu kapitalizaciju	24
1.15.	Udio nezavisnih članova nadzornog odbora kod izdavatelja na redovitom tržištu u odnosu na ukupnu tržišnu kapitalizaciju	24
1.16.	Zastupljenost muškaraca i žena u nadzornim odborima izdavatelja u 2014., 2015. i 2016.	25
1.17.	Broj izdavatelja koji imaju osnovanu komisiju za reviziju na dan 31.12.2016. s obzirom na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja	27
1.18.	Vlasnička struktura izdavatelja koji imaju osnovanu komisiju za reviziju na dan 31.12.2016.	28
1.19.	Vlasnička struktura izdavatelja koji nemaju osnovanu komisiju za reviziju na dan 31.12.2016.	29
1.20.	Ukupno isplaćeni bruto fiksni iznos članovima uprave (u mil. kn) tijekom 2016. u odnosu na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja (u mlrd. kn)	31
1.21.	Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji su tijekom 2016. isplatili članovima uprave bruto fiksni iznos u iznosu većem od 5 mil. kn	32
1.22.	Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji na dan 31.12.2016. imaju donesenu politiku nagrađivanja članova uprave	33
1.23.	Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji na dan 31.12.2016. nemaju donesenu politiku nagrađivanja članova uprave	33
1.24.	Udio izdavatelja koji na dan 31.12.2016. imaju donesen interni propis za prepoznavanje, sprječavanje i prijavljivanje sukoba interesa u odnosu na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja (u mlrd. kn) i tržište na kojem su dionice uvrštene	37
1.25.	Udio izdavatelja koji imaju ustrojen sustav unutarnje revizije u odnosu na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja (u mlrd. kn.)	40
1.26.	Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji na dan 31.12.2016. imaju ustrojen sustav unutarnje revizije	40
1.27.	Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji na dan 31.12.2016. nemaju ustrojen sustav unutarnje revizije	41
1.28.	Prikaz korelacije između bruto novčanog iznosa plaćenog vanjskim revizorskim društvima za pružene usluge revizije tijekom 2016. i tržišne kapitalizacije (u mlrd. kn) izdavatelja	43

2.1.	Vlasnička struktura izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31.12.2016.	47
2.2.	Ukupan broj članova uprave na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	49
2.3.	Prosječan broj članova uprave izdavatelja obveznica na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	50
2.4.	Udio žena u upravi izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	51
2.5.	Ukupan broj članova nadzornog odbora na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	52
2.6.	Prosječan broj članova nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	53
2.7.	Udio žena u nadzornom odboru izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31.12.2014., 2015. i 2016.	54
2.8.	Ukupni bruto fiksni iznos (u mil. kn) isplaćen članovima uprave tijekom 2016. u odnosu na konsolidirani financijski rezultat izdavatelja (u mil. kn)	56